

MAGASINET

KITA

Kommunernes IT-Magasin

August 2021

ISSN 1399-7947

TEMA /

NgDP og MitID

Offentlig
digitalisering
skifter spor

/ side 6

"Kommunerne kan få
meget mere for pengene
med Open Source"

/ side 16

Global chipmangel
forsinker indkøb

/ side 38

Kommunale IT- og
Digitaliseringsansvarlige

MANIFEST FOR BRUGERSTYRING

Den digitale transformation banker afsted i kommunerne og tilføjer hver dag nye brugere til de mange applikationer, systemer og platforme. Man kan hurtigt miste kontrollen, og brugerstyring bliver derfor en af hovednøglerne til kommunal it-sikkerhed anno 2021.

Brugerstyring griber ind mange steder i organisationen og er kompleks at håndtere. Rådgivning kan derfor være en god idé. Og den skal komme fra nogen, man har tillid til, og som er dus med spillereglerne i en kommune.

Vi kender den kommunale verden indefra. Det politiske spil, kompleksiteten og de hellige køer. En del af vores konsulenter har selv været ansat i en kommune, og andre af os har været med til at udvikle it-løsninger til det offentlige.

Vores mission er at bringe danske kommuner op i brugerstyrings-eliten – uden at sætte budgetter, idéer og mennesker over styr. Det handler i bund og grund om at gøre tingene rigtigt første gang.

Verden – også den kommunale – er fyldt med sultne sælgere, som lover det hele på den halve tid til en fjerdedel af prisen. Men det, I har allermost brug for, er ro.

Ro til at arbejde med jeres brugerstyring og tage de rigtige beslutninger. Ikke forhastede beslutninger, men dog beslutninger: For vi ved, hvor fristende det kan være ikke at gøre noget og håbe på, at de eksisterende brugerstyringsløsninger rækker lidt endnu. Det er bare ikke den bedste måde at skabe vigtige, varige forandringer i kommunen på.

Vi møder jer pragmatisk, men går samtidig i dybden med jeres it-miljø. For vi ønsker at forstå, lige præcist hvor I er. Vi leder ikke efter problemer eller peger fingre ad nogen. Men vi lytter og spørger meget, fordi vi med vores rådgivning ønsker at skabe sammenhæng mellem det, I har i forvejen, det I har brug for nu og her, og det I skal investere i i fremtiden.

Vi anbefaler kun løsninger, der skaber værdi for jer. Løsningerne bliver aldrig så store, at I mister overblikket og ender med ikke at tage dem i brug. Og de bliver aldrig så små, at effekten udebliver. Vi implementerer ét projekt ad gangen, gør det færdigt og sørger for, at I høster gevinstene. Og vi får jeres bagland med, så der er opbakning til de ændringer, der altid vil komme. Selvfølgelig bliver vi hos jer, indtil I føler jer trygge ved at køre videre selv.

Lad os stå sammen om at skabe de allerbedste brugerstyringsmiljøer i kommunerne.

Vi glæder os.

Mød os på Offentlig Digitalisering 6-7. september til kaffe, kage og en snak om brugerstyring.

Med venlig hilsen
Jesper Stener

ICY Security
+45 4068 3285
www.icysecurity.dk

ICY
Security

Store skift i offentlig digitalisering

Digitaliseringen skifter retning. Der er store skift på vej i offentlig digitalisering.

Det siger direktør Christian Harsløf, KL, i Magasinet KITA. Han omtaler det som et markant sporskifte i de kommende år. Hidtil har digitaliseringen været præget af to fløje. Den ene præget af holdninger om effektiviseringer, besparelser og gevinstrealisering. Den anden fløj, som taler om udvikling af nye, borgerrettede services. Det er disse krav om at udvikle nye digitale services – rettet mod borgerne, som er på vej til at sætte en ny agenda inden for offentlig digitalisering.

KL deltager som bekendt i regeringens nye digitale partnerskab, hvor topfolk fra organisationer, myndigheder og virksomheder skal formulere de anbefalinger til regeringen, som skal være input til fremtidens offentlige digitaliseringsstrategi. De anbefalinger er sat til oktober 2021, og ifølge KL-direktøren er det ikke mindst fra "politisk hold" at kravet om udvikling af nye digitale services kommer. Retningsskiftet giver anledning til at vi, it- og digitaliseringsansvarlige, overvejer vores rolle – igen. Hvordan skal vi transformere os for at understøtte den "nye" dagsorden bedst muligt og bevare relevansen?

En anden nok så væsentlig trend inden for offentlig digitalisering er den digitale infrastruktur. Selv om vi reelt set ikke i 2021 har en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi, så buldrer den teknologiske udvikling afsted under Coronapandemien, især med implementering af store strategiske infrastrukturprojekter. Både Næste generation Digital Post (NgDP) og MitID – den kommende afløser af NemID er ved at komme i gang. For NgDP's – fremtidens Digital Post - vedkommende bliver ejerskabet og driften af infrastrukturen taget hjem til Digitaliseringsstyrelsen. Det er en hjemtagning af digital infrastruktur. Og det er også et markant skifte, at den kritiske infrastruktur hjemtages. Og sådan bør og skal det være.

En af de store udfordringer i forbindelse med kommunernes omlægning til NgDP er at få skabt overblik over, hvilke brev-

dannende fagsystemer i kommunerne, der skal lægges om, og koordinere med leverandørerne, hvad de har tænkt sig at implementere. Samtlige danske kommuner har valgt at lægge denne leverandørstyringsopgave over til KOMBIT gennem en tilslutningsaftale.

Odense Kommune, som er en af otte pilotmyndigheder i NgDP, mener, at mulighederne er store med de nye "opmærkningsmuligheder".

Open Source

En tredje spændende trend er, at Open Source breder sig i landets kommuner. Det kan vel også betegnes, som et "lokalt, udvidet ejerskab" af løsninger, som giver bedre adgang til egne data og deling af løsninger på tværs af kommunerne. Der er kommet ny formand for OS2-fællesskabet, og vi ser flere og flere kommuner gå sammen om at udvikle og dele løsninger. Den ny formand ITK-chef Bo Fristed gør gældende, at "kommunerne kan få meget mere digitalisering for pengene med Open Source end med investeringer i almindelige proprietære it-løsninger. Derfor skal vi have langt flere Open Source løsninger i drift i danske kommuner".

Næstformand Marie Danneskiold-Samsøe, it- og digitaliseringschef i Vallensbæk Kommune: "Der er en myte om, at Open Source kun er til små projekter. Det er helt forkert efter min opfattelse. Open Source er ikke kun til små projekter. Open Source er en model til samarbejde mellem kommuner og private leverandører. Det er helt rigtigt til offentligt private samarbejder".

Guldborgsund Kommune kører IP-telefoni på Open Source med det amerikanske Asterisk System. Det har kommunen gjort i 11 år og har sparet mange penge gennem årene. Lige nu mærker kommunen stigende interesse fra andre kommuner for denne løsning, og Guldborgsund er i dialog med tre kommuner om et skifte over på samme platform.

Så alt i alt ser vi store omskiftninger i offentlig digitalisering. Alt i alt bliver data mere og mere afgørende for forretningen. Og de nye ovenstående trends trækker udviklingen i denne retning. Det giver løfter om noget større.

Det er et utroligt spændende efterår vi går i møde.

IT BENCHMARK-ANALYSER

GIVER GOD INDSIGT OG ET GODT
BESLUTNINGSGRUNDLAG

MED IT BENCHMARK-ANALYSER OPNÅR I:

- Et godt grundlag for en god dialog med forretningen
- Overblik over it-brugernes tilfredshed med it og digitalisering målt på 7 KPI'er
- Uafhængig analyse af it-omkostningsniveauet
- Vurdering af de væsentligste systemers performance
- Indsigt i it-brugernes digitale modenhed
- Svar på om I går glip af digitaliseringsmuligheder
- Dokumentation for it-afdelingens arbejde
- Solidt grundlag for effektiviseringer og opsætning af mål
- Øget sikkerhed mod fejlbeslutninger og fejlinvesteringer
- En troværdig vurdering af den leverede it-service
- Et sikkert fundament til it-strategi og handlingsplaner
- Grundlag for at prioritere fremadrettede indsatser på it og digitalisering

Offentlig digitalisering skifter spor	6
"Færre siloer og mere sømløs service til borgerne"	10
Digitaliseringsmessen er tilbage	14
IT-undersøgelse om valg af it-løsninger i kommunerne	15

OPEN SOURCE

"Kommunerne kan få meget mere for pengene med Open Source"	16
"Vil gerne punktere myten om, at Open Source kun er til små løsninger"	18
"Sparer mange penge på IP-telefoni i Guldborgsund Kommune"	20

TEMA NgDP og MitID

"Når vi trykker på 'knappen' går en kæmpestor maskine i gang"	26
Gevinsten ved MeMo skal høstes gennem tværoffentlige standarder	28
KL-projekt skal skabe grundlag for tværoffentlige opmærkningsstandarder	30
Omlægningen til NGDP bliver i første omgang en-til-en	32
Coronapandemien løfter væksten i e-Boks regnskab	36
Global chipmangel forsinker indkøb	38
Guldborgsund har 14.000 nye adresser koblet på fiber i løbet af fem år	42

Offentlig digitalisering skifter spor

6

Digitaliseringsmessen er tilbage

TEMA / NgDP og MitID

26-37

Offentlig digitalisering skifter spor

Der er et stort sporskifte på vej i digitaliseringen af den offentlige sektor i de kommende år. Ifølge direktør Christian Harsløf, KL, består skiftet i, at den hidtidige dagsorden præget af effektiviseringer, er ved at blive afløst af et krav om udvikling af nye services.

KL deltager i regeringens digitale partnerskab med borgmester Jakob Bundsgaard (S), Aarhus Kommune. Han er en blandt 27 topfolk, som skal formulere de anbefalinger til regeringen om fremtidens offentlige digitalisering. Det er ikke mindst fra den politiske kant, at kravet om udvikling af nye digitale services kommer.

Christian Harsløf: "Vi har gennem årene set to retninger for digitalisering. En med effektiviseringer, som det bærende hensyn, og en anden retning for at udvikle vores digitale services. Det er helt klart retningen med udviklingen af nye digitale services, som vores politikere støtter."

"Der er ingen tvivl om, at digitaliseringsdagsordenen i øjeblikket er

præget af en ambition om, at vi skal forbedre vores digitale services. Det er et stort sporskifte i forhold til for fem år siden. Dengang var digitaliseringen drevet af effektiviseringer og næsten ikke andet. Men det er ikke længere tilfældet, og det er meget interessant," siger Christian Harsløf.

Kommunernes digitaliseringstræf

Som input til regeringens digitaliseringspartnerskab, der består af fem udviklingsspor, har KL udgivet Kommunernes Digitaliseringsprogram i efteråret 2020. I programmet hedder det:

- fortsættes på side 8 >>>

FÅ EFFEKTIV STYRING AF DIN KOMMUNES EJENDOMS- PORTEFØLJE

Med KMD MainManager får du mulighed for at

- digitalisere dit bygningsarkiv og få et bedre overblik over bygninger
- digitalisere rutinerne omkring bygningssyn og få et bedre overblik over vedligeholdelsesbehovet
- digitalisere og optimere drifts- og vedligeholdelsesprocesserne og få mulighed for en mere effektiv prioritering

Vil du vide mere? Kontakt:

Peter Vestergaard
Lead Product Manager
Direkte +45 4460 7596
Mobil +45 2524 7596

Læs mere på: kmd.dk/teknik&miljø

"I de kommende år står vi overfor væsentlige udfordringer med klima, den demografiske udvikling, og på længere sigt også mangel på arbejdskraft. Vi bliver flere ældre borgere, flere børn og der er allerede visse steder mangel på hjemmehjælpere, hjemmesygeplejersker og mange andre medarbejdere i kernevelfærden. Men der findes ikke snupagsløsninger på de store og vanskelige udfordringer, som vi står over for," hedder det i Kommunernes Digitaliseringsprogram.

"Kommunernes digitaliseringsprogram handler om at sætte de store dagsordener i nogle år frem. Det gør vi for at undgå at ende i den situation – som vi tidligere er havnet i – hvor digitaliseringsprogrammerne er blevet forældede efter noget tid, inden vi overhovedet var kommet i gang. Det forsøger vi at råde bod på ved at udpege nogle brede overskrifter, og så kigge på, hvad der er aktuelt i år og næste år, og løbende justere med nye initiativer".

"Selvfølgelig er der overlap mellem emnerne – og på tværs af interessearterne. I det nationale partnerskab snakker vi meget om datadrevet udvikling, digital infrastruktur og regulering. I kommunerne snakker vi også meget om data og de digitale fundament. Det kan vi løse hos kommunerne i samarbejde med KOMBIT, men også i samarbejde med regioner – f.eks. telemedicin – og i samarbejde med staten. På den måde spiller Kommunernes Digitaliseringsprogram godt sammen med de debatter, der foregår i regeringens digitale partnerskab," siger Christian Harsløf.

Gearskifte

For to år siden gjorde Christian Harsløf sig til talsmand for, at digitaliseringen trængte til et gearskifte for at gøre digitaliseringen til en bred dagsorden i de kommunale organisationer.

I 2025 – om fire år – er der 85.000 flere ældre medborgere over 80 år. Der kommer 50.000 flere børn mellem nul og fem år i samme

periode. Udfordringer som digitaliseringen skal være med til at løse.

"Nu kommer så kravene til nye digitale services, som er rettet mere mod borgerne end mod effektivisering af myndighedernes processer".

"Der er mange steder vi kan zoome ind. Vi står med en kobling mellem den grønne omstilling og digitalisering. Det fylder mere og mere. Vi kan være med til at udvikle nogle løsninger. Vi kan stille data til rådighed og arbejde mere intelligent og både sænke CO2 udslippet og skabe vækst."

"På beskæftigelsesområdet kan vi tage de virtuelle jobcentre, hvor kommunerne møder de ledige på en digital platform, dér, hvor de ledige er. Jeg mener, vi er ret tæt på at have disse løsninger. For nyligt er der indgået en politisk aftale om at indkalde unge ledige til digitale samtaler efter seks måneders ledighed. Det har ikke tidligere været tilladt. Med Coronapandemien er det blevet en ny norm, og nu er der så indgået en politisk aftale om lovgivningen i det. Et godt eksempel på, hvordan Coronapandemien har flyttet digitaliseringen i den offentlige service".

"Dér, hvor de gode løsninger findes, kan vi mødes i et samarbejde mellem offentlige myndigheder og erhvervsliv".

"Lederne er nødt til at kaste sig mere helhjertet ind i digitaliseringen. De skal vide, hvad de har med at gøre. Det er vigtigt for, at organisationerne ikke kun bliver dygtige indkøbere, men også vigtige medskabere af nye løsninger i dialog med omverdenen. Først da får vi organisationens forandringer med ind i digitaliseringen og det er afgørende for at få resultater i form af serviceforbedringer."

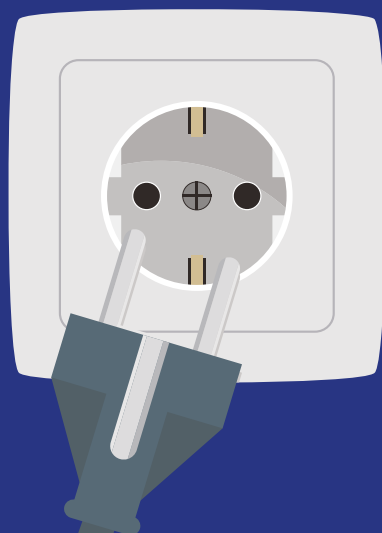
Der er ingen tvivl om, at digitaliseringsdagsordenen i øjeblikket er præget af en ambition om, at vi skal forbedre vores digitale services. Det er et stort sporskifte i forhold til for fem år siden.

Direktør Christian Harsløf, KL

INFRASTRUKTURENS ONBOARDINGSPROGRAM

KOM GODT I GANG OG I MÅL MED INTEGRATION
TIL DEN FÆLLESKOMMUNALE INFRASTRUKTUR

LÆS MERE PÅ [DIGITALISERINGSKATALOGET.DK](https://digitaliseringskataloget.dk)

KOMBIT

Kommunernes it-fællesskab

Rikke Hvilshøj, Dansk IT: "Færre siloer og mere sømløs service til borgerne"

"Færre siloer og mere sømløs service til borgere, når de er i kontakt med det offentlige," siger adm. dir. Rikke Hvilshøj, Dansk IT, som er med i regeringens digitaliseringspartnerskab med i alt 27 topfolk fra interesseorganisationer, og erhvervslivet samt offentlige institutioner.

Efter regeringen i marts måned nedsatte digitaliseringspartnerskabet, har adm. dir. Rikke Hvilshøj, Dansk IT deltaget i Udviklingsspor 1. En arbejdsgruppe, som kommer med anbefalinger til regeringen om digitaliseringen af fremtidens offentlige sektor. Anbefalingerne skal leveres i løbet af september 2021.

"Vi har i Dansk IT i mange år haft den overordnede strategi, at det er vigtigt at få styr på de digitale fundamenter i det offentlige. Vi kommer med nogle anbefalinger til at få størst mulig værdi med denne satsning – målt på, at vi får en bedre offentlig

service for borgerne og en mere effektiv offentlig sektor," siger Rikke Hvilshøj, som ikke løfter sløret for selve arbejdet i Udviklingsspor 1, så længe det ikke er afsluttet.

Alt i alt er Dansk IT positive over for regeringens initiativ om det nye digitaliseringspartnerskab, hvor erhvervsliv og det offentlige finder sammen om de anbefalinger, som regeringen får senere i år, og som bl.a. skal føre til en ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi formentlig i 2022.

- fortsættes på side 12 >>>

Hjemmearbejde med udfordringer?

Vi har en løsning på det tekniske

Få samme services hjemme, som på kontoret. Med Aruba Network får du et netværk, der både er sikkert, intelligent og anerkendt af Gartner som et af de førende i branchen. En løsning, der sikrer dig den bedste hybride arbejdsplads.

Få inspiration og rådgivning til at lykkes. Lad os mødes og drøfte jeres behov og få en gratis analyse af jeres nuværende netværk.

Mød os på Digitaliseringsmessen i Odense den 30. september.

Læs mere på danofficeit.com/da/hjemmearbejde eller scan QR-koden.

Husk at Danoffice IT er på:
SKI 50.07 og SKI 02.06

Danoffice IT

” Det er vigtigt at få styr på de digitale fundamenter i det offentlige. Vi kommer med nogle anbefalinger til at få størst mulig værdi med denne satsning – målt på, at vi får en bedre offentlig service for borgerne og en mere effektiv offentlig sektor. Adm. dir. Rikke Hvilshøj, Dansk IT

Regeringens digitale partnerskab er en del af den store genopretningsplan, som EU har sat i værk for at genrejse Europa efter Corona pandemien. EU øremærker 2,3 mia. kr. over fem år til digitalisering i Danmark. Derudover pumper EU milliarder i klimainvesteringer.

IT i praksis

Da Rambøll og Dansk IT i 2020 udgav IT i Praksis, hvor data var indsamlet under Corona pandemien, hed det blandt andet: ”Selv om der digitaliseres hurtigt og effektivt i det offentlige, dumper to ud af tre borgere sammenhængen i de digitale løsninger”.

”65 pct. af borgerne vurderer, at de offentlige digitale løsninger ikke tilbyder en god sammenhængende service på tværs af myndigheder. Kun 35 procent af borgerne svarer, at der er en ”god sammenhængende service,” hed det i IT i Praksis 2020.

”Vi har stadig væk den udfordring, at der mangler sammenhæng i de offentlige services for borgere og virksomheder. Det vil jeg gerne tage op i arbejdsgruppen. Vi har digitaliseret rigtig meget gennem årene. Men det offentliges data ligger stadig i en række siloer, som er skabt i en anden tid. Vi er slet ikke kommet i mål med at give borgerne en sømløs service uden de mange bump på vejen, fordi data ligger spredt. Der har vi lang vej endnu for at nå dertil. Vi skal være mere borgerrettede fremover og sikre service frem for alene at se digitalisering som en effektiviseringsøvelse,” siger Rikke Hvilshøj. ”Digitaliseringen gør, at borgerne kan få service, når som helst og hvor som helst. Og det er fint. Men det, der har været mindre opmærksomhed om er, at de digitale løsninger

overlader til borgerne selv at finde ud af, hvad det næste skridt er og hvor de skal hen nu. I gamle dage blev en borger guidet af medarbejderne, og man fik et telefonnummer eller en adresse man kunne møde op på. Det er den øvelse, vi skal blive bedre til at løse digitalt. At hjælpe borgerne med at kunne finde rundt selv. Jeg håber på, at næste skridt er at bryde siloerne ned, så borgerne nemmere kan finde rundt ved hjælp af digitale værktøjer,” siger Rikke Hvilshøj.

Rapport om udbudspraksis

I foråret 2021 udgav Dansk IT's udvalg for offentlig digitalisering en rapport om statens udbudspraksis.

”Selv om vi er helt i front, så er der fortsat en lang række ting, vi kan gøre bedre, så vi kan bevare Danmarks konkurrencemæssige position, når det gælder den offentlige sektor. Dansk IT har for nylig udgivet en analyse af statens udbudspraksis og kommer her med 14 anbefalinger til, hvordan staten kan skabe væsentlig større værdi af dens digitale investeringer,” hedder det i rapporten fra Dansk IT.

Det hedder videre:

”Danmark har brug for kloge digitale penge – ikke flere penge. En pointe, som måske netop nu, hvor vi begynder at ane en overgang til en post corona-fase, er værd at tænke over. Corona har kostet samfundet et trecifret milliardbeløb, så hvis vi kan gøre det klogere og smartere og få mere for det samme, så burde det vække interesse hos en finansminister”.

<<<

De fem udviklingsspor:

1 Fremtidens offentlige sektor	2 Fremtidens digitale erhverv og arbejdspladser,	3 Bedre mulighed for samskabelse, offentlig-privat samarbejde og innovation,	4 Et datadrevet samfund	5 Danmark i fremtiden
-----------------------------------	---	---	----------------------------	--------------------------

Tag temperaturen på jeres sikkerhed med CIS-kontrollerne

Find jeres svagheder og få en plan for, hvordan I udbedrer dem

Med en CIS-assessment får I en systematisk gennemgang af jeres IT-sikkerhedsarbejde. I ender med en struktureret, gennemtestet og logisk fremadskridende plan for, hvordan - og i hvilken rækkefølge - I kan forbedre jeres IT-sikkerhedsprogram i jeres organisation.

Hvad er CIS-kontrollerne?

CIS-kontrollerne er en international sikkerhedsstandard bestående af 18 hovedkontroller og 153 beskyttelsesforanstaltninger, der trin for trin, teknologi for teknologi og ansvarsområde for ansvarsområde leder kommuner igennem den komplekse it-sikkerhedsopgave. CIS-kontrollerne fungerer som en drejebog, der detaljeret angiver, hvordan man skal gå fra a til b for at komme hen til c.

Læs mere på conscia.dk/cis-kontroller

IT får hjulene i Danmark til at dreje rundt

Sammen med det kommunale Danmark leverer vi samfunds-kritisk infrastruktur indenfor netværk, datacenter, mobility og cloud, der sikrer, at hjulene i Danmark kan blive ved med at dreje under Corona-krisen. Selvfølgelig godt hjulpet på vej af håndsprit, nys i ærmet og god afstand.

www.conscia.dk

Digitaliseringsmessen er tilbage

På Digitaliseringsmessen21 kan du møde omkring 100 udstillere, ni alliancepartnere og en omfattende række af talere fra i alt fem scener. Det er den 30. september 2021, at dørene slås op i Odense Congress Centre. Et vældigt stort arrangement – tiderne taget i betragtning. Men it- og digitaliseringscheferne i KITA har altid været omdrejningspunktet i kommunerne til at samle det rigtige hold, når busser kører mænd og kvinder til messe i Odense. Sådan må det også meget gerne være i år.

Der er nok at tage fat på for de besøgende. Det er en kæmpe stor digital markedsplads. Kommunerne er allerede i fuld gang med at implementere nye digitale infrastrukturløsninger. MitID, NemLog-in og Næste generation Digital Post er ved at blive udviklet, og forberedelsen af implementeringen er i fuld gang. Kom og hør, hvad de nye løsninger kan, og hvordan din egen kommune bedst bliver klar til den nye infrastruktur ved udgangen af november. Alle 98 kommuner har en lokal opgave med at løse dette. KOMBIT, som er en af de ni alliancepartnere, har blandt andet indlæg om dette. Digitaliseringen er i gang med et sporskifte. Efter i en årrække at have haft fokus på effektiviseringer og gevinster, er der nu fokus på et kvalitetsmæssigt af services rettet ud mod borgerne. KL-direktør Christian Harsløf som åbner Digitaliseringsmessen21 vil tale om den digitale transformation i sin indledning.

De kommunale showcases

Der er også et helt område på messen med kommunale showcases. Som besøgende kan du opleve de kommunale showcases, der formidler gode lokale erfaringer. Mød f.eks. Roskilde Kommune med chatbotten Kiri. "Hej. Jeg hedder Kiri og er kommunens nye chat-robot."

I Herning Kommune er der startet et projekt med anvendelse af Virtual Reality blandt 20 ældre medborgere, der skal finde ud af om VR kan bruges til at gøre ældre mindre ensomme. De kan opleve virtuelle koncerter og genhøre musik fra deres ungdom eller gå en tur rundt i København, eller hvad de nu kan se. Det er firmaet TakeawalkVR, der leverer teknologien.

"VR er en fed teknologi, når den bliver brugt rigtigt. Vi kan se, at VR kan binde folk sammen," siger direktør Jesper Roy, TakeawalkVR.

Der er en showcase om det kommunale samarbejde "Den Digitale Hotline" og Odense Kommune, der anvender sensorer, data og kunstig intelligens i arbejdet med en ny digital bydel.

På messen kan du møde udstillere fra en bred vifte af fagområder bl.a. sundhed og undervisning, data- og cybersikkerhed, dataetik og algortimer og kunstig intelligens. Og der vil være faglige oplæg om disse emner på de fem scener. Kort sagt: her er alt hvad hjertet begærer inden for formidling om digital udvikling og innovation.

Digitaliseringsmessen er vores bedste redskab til at sprede kendskabet og interessen for digitalisering i vores organisationer. Vi skal derfor huske ikke kun at sende vores egen afdeling af sted, men også kigge ud på fagområderne og få inviteret dem med. Nu er det to år siden vi sidst mødtes med leverandørerne, så jeg glæder mig til at få fingeren på pulsen, tage dialogerne op igen og få netværket styrket.

Henrik Brix, Favrskov Kommune

Boost til digitale sundhedstilbud

”Der har vel næppe været mere fokus på digitale sundhedstilbud i landets kommuner end nu. Coronakrisen har tydeliggjort værdien af vores digitale plejeservices. Midt i en usikker tid er løsninger som fx skærmbesøg via videoforbindelse med til at øge trygheden for både sundhedsmedarbejdere og borgere. Dermed har kommunerne fået en gylden mulighed for at få endnu mere værdi ud af investeringerne i sundhedsteknologi. De digitale sundhedstilbud har - med pandemien som katalysator – fået et boost de fleste it-chefer kun turde drømme om”.

På vores stand vil der være en god blanding af kendte og nye services, men der er ingen tvivl om at digital transformation fylder en hel del. Aspekter som cloud transformation, it-sikkerhed, automatisering og selvfølgelig ERP- og ESDH-systemer er bare noget af det du vil kunne hente inspiration omkring på Fujitsu-standen.

Praktisk Info

Digitaliseringsmessen²¹ er den 12. gang KL, Borgerservice Danmark og KITA i samarbejde gennemfører Digitaliseringsmessen. Deltagerbetalingen på kr. 975 dækker entre og fuld forplejning på dagen.

Messen slår dørene op kl. 9 og de besøgende kan nå at nyde lidt morgenmad inden messen officielt åbnes fra hovedscenen kl. 10. Dagen slutes af kl. 16.30 med en let anretning.

Du kan se det fulde program for messens 5 scener på www.digitaliseringsmessen.dk.

IT-undersøgelse om valg af it-løsninger i kommunerne

KITA, Roskilde Universitets Center og it-specialisterne Conecto har indgået et samarbejde om en IT-undersøgelse af de overvejelser og barrierer, som it- og digitaliseringscheferne står overfor ved valg af it-løsninger.

Det er kandidatstuderende Amaylah Zaka Ullah, RUC, der står bag undersøgelsen om de overvejelser og barrierer som it- og digitaliseringscheferne i landets kommuner har, når de beslutter sig for, hvilke it-løsninger de vil bruge.

Amaylah Zaka Ullah er i et praktikforløb hos Conecto og fortæller, at det tager syv minutter at udfylde spørgeskemaet og der er deadline for besvarelser den 31. august. https://da.surveymonkey.com/r/Kommuneprojekt_2021

Amaylah Zaka Ullah: ”It-verdenen ændrer sig konstant sig og har stor betydning for manges hverdag. Særligt i en tid med lockdown og hjemsendelse af medarbejdere har vi alle lært, hvor vigtigt det er for organisationer at it-infrastrukturen virker – og ikke mindst virker effektivt. Kommunemarkedet finder jeg særlig interessant at undersøge, fordi der er sket meget i forhold til it og digitalisering, og det har fået en stor betydning for udviklingen af den kommunale service. Men udviklingen har også medvirket til, at der i dag findes et hav af it-løsninger og et meget komplekst applikationslandskab”.

Derfor er hun som led i sin uddannelse i gang med at gennemføre undersøgelsen for at skabe indsigt i de overvejelser og barrierer der gør sig gældende i kommunerne i forhold til it-løsninger og -projekter.

”Jo flere der vælger at deltage, jo stærkere og mere relevant bliver resultaterne. Som vi alle ved giver 1+1 = 3. Derfor håber jeg, at så mange som muligt vil svare på spørgsmålene,” siger Amaylah Zaka Ullah.

Undersøgelsen sker anonymt og resultaterne vil blive delt i næste udgave af Magasinet KITA i november.

Som tak for hjælpen, vil Conecto for hver besvarelse donere 50 kr. til Joannahuset, som er Danmarks første børne-ungekrisecenter.

“Kommunerne kan få meget mere for pengene med Open Source”

“Kommunerne kan få meget mere digitalisering for pengene med Open Source end med investeringer i almindelige proprietære it-løsninger. Derfor skal vi have langt flere Open Source løsninger i drift i landets kommuner,” siger ITK-chef Bo Fristed, Aarhus Kommune, som er nyvalgt formand i OS2-fællesskabet.

OS2-fællesskabet, der består af 69 kommuner og 67 leverandører, har fået ny formand. ITK-chef i Aarhus Kommune, Bo Fristed, afløser direktør Michel van der Linden, Kalundborg Kommune, der træder af efter seks år som formand for OS2's bestyrelse.

”Open Source er for mig ikke kun et spørgsmål om at få ting billigere. Jeg vil næsten gå så vidt som til at sige, at økonomien er en biting. Med Open Source handler det om, at vi kan få meget mere for de samme penge. Det handler ikke om at spare. Selvfølgelig skal vi spare i kommunerne, når vi bliver bedt om det. Men ved at introducere Open Source, får man mulighed for at dele løsninger på tværs af kommuner, uden at delingen udløser ekstra licensomkostninger. Flere kommuner får dermed glæde af investeringerne. Jeg mener ikke, at det er den rigtige tilgang kun at have et økonomisk sigte i forbindelse med Open Source. Hvis man gennemfører et Open Source projekt korrekt og holder fast i ønsket om og have mere end én leverandør, kan man få it-systemerne til at leve længere, end de gør i dag”.

”Det er jo sådan, at anskaffelse af it-systemer til det offentlige som regel kører som et hjul, efter gældende udbudsregler og de it-kontrakter der findes. Så vælger kunden en leverandør, og med alverdens ambitioner omkring åbenhed. Man har måske også nogle ambitioner om at få systemet til at leve videre efterfølgende. Det kan for eksempel ske ved, at man introducerer en ”ubegrænset anvendelsesret,” som KOMBIT i høj grad benytter sig af. Men det ender typisk med, at kontrakten på et eller andet tidspunkt løber ud, og så skal man igennem et nyt udbud og nye kontrakter og et nyt system. I den nye udbudsproces går en hel masse viden og funktionalitet tabt i organisationerne”.

”Med Open Source skifter ejerskabet af løsningen fra leverandør til systemejeren. Det vil sige kommunen eller en gruppe af kommuner i fællesskab ejer systemet og stiller det til rådighed for andre kommuner. Jeg kan godt lide tanken om at have mere end en leverandør fra starten af. Da København og Aarhus Kommune i sin tid investerede i en total modernisering af folkebibliotekernes digitale services, skete det ikke for at spare penge. Det var en betydelig investering. Det førte til det nogen måske husker som TING, der i dag er en national løsning for samtlige 98 kommuner, der bygger på Open Source”.

”Alle kommuners bibliotekshjemmesider ser forskellige ud på grund af de lokale aktiviteter og tilbud, men de er bygget ud fra den samme skal. Kommunen har fået en lokal bibliotekshjemmeside, der opdateres løbende med sikkerhed og funktioner. Det flugter enormt godt med min tænkning omkring Open Source. Vi har fået langt mere for pengene. Og vi har faktisk ikke sparet penge på vores biblioteks-it. Men vi har en fælles forening Det Digitale Folkebibliotek med 25 ansatte der også driver og videreudvikler eReolens forskellige digitale løsninger. Foreningen er, ejet af kommunerne, og vi har fået et meget agilt set-up til ny udvikling i folkebibliotekerne,” siger Bo Fristed.

Ejerskabet flytter sig

Udover de 69 kommuner i OS2 er Statens IT, Region Midt, SKI, Kriminalforsorgen og KTC (Teknik & Miljø) også medlemmer.

”Som kommune skal man være bevidst om, at når ejerskabet af løsningen flytter fra leverandør over til kunden, skal kommunen have adgang til andre kompetencer. Det er vigtigt at koden bliver kvalificeret, især når der

Siger tak til den afgående formand

Jeg vil rigtig gerne rose den tidligere formand, Michel van der Linden fra Kalundborg Kommune, for hans arbejde for OS2-fællesskabet. Han har de seneste seks år været med til at professionalisere vores forening. Både i kraft af vores governancemodell og konsolideringen af vores sekretariat. Men Michel har i høj grad også bidraget til at få Open Source sat på ledelsens landkort i kommunerne.

leveres ind fra flere leverandører. Med Open Source kommer opgaveløsningen meget tæt på den faglige opgave. Når der kommer nye funktioner i vores biblioteksløsning, så er det en bibliotekar i Aarhus Kommune, som kvalificerer de funktioner, som leverandøren har leveret. På samme måde er det en programmør fra et neutralt ”Core-team” der kvalificerer koden. På den måde bliver leverancerne fra leverandørerne tjekket fagligt, inden nyudvikling sættes i drift. Det kræver programmører i vores egen organisation, eller samarbejde med andre leverandører der alene varetager den opgave. Men samlet set får vi langt mere for pengene, end hvis vi hver især havde indkøbt kommunale biblioteksløsninger,” siger Bo Fristed.

Mira

For nyligt deltog Bo Fristed i en præsentation af MIRA, som er en app, der er udviklet af fysioterapeuter. Her kan borgerne, der har brug for behandling, via appen fortælle om deres generelle tilstand, blive husket på at motionere etc. Derved får fysioterapeuten borgerens eget input til brug i behandlingen og kan bruge denne viden til f.eks. at forberede et besøg. Appen bygger på Open Source og kan dermed tages i brug over alt.

”Jeg blev så glad, da jeg så præsentationen, fordi det er, hvad Open Source handler om. At lave løsninger der er målrettet borgerne og kan deles på tværs af kommuner,” siger Bo Fristed.

Open Source er på vej frem i kommunerne og er mere anerkendt nu end tidligere. Det er ikke blot åben kildekode, men også åbne data og åben innovation, hvor sidstnævnte både handler om metoder til nyudvikling, men også om at dele den udvikling og innovation der sker, også når det handler om andet end IT-løsninger. Men Bo Fristed mener, vi kun er ved begyndelsen.

Schrems II

Et af de nye områder er GDPR, som er blevet mere aktuelt efter Schrems II dommen fra EU-domstolen.

Kommunerne arbejder løbende på at håndtere konsekvenserne af Schrems II dommen og får også opdateret vejledning fra bl.a. KL. Vi kender endnu ikke den endelige løsning men det er åbenbart, at USA og ikke-sikre tredjelande ikke skal have adgang til vores data. Problematikken viser vores afhængighed af store systemer udenfor vores kontrol. Jeg er kommet derhen, hvor jeg tænker at det er helt oplagt at vi - i Europa - får udviklet løsninger der giver os kontrol over vores data. Hvis vi skal i gang med en form for fælles europæisk udvikling, vil det give rigtig god mening, fra starten at tænke det som et stort og fælles Open Source-projekt, gerne styret ovenfra af EU og med afsæt i en styret flerleverandørstrategi,” siger Bo Fristed.

Open Source er for mig ikke kun et spørgsmål om at få ting billigere. Jeg vil næsten gå så vidt som til at sige, at økonomien er en biting. Med Open Source handler det om, at vi kan få meget mere for de samme penge.

Bo Fristed, Aarhus Kommune

Næstformand Marie Danneskiold-Samsøe OS2:

“Vil gerne punktere myten om, at Open Source kun er til små løsninger”

Det fortælles igen og igen, at Open Source løsninger udvikles og drives af lidt mere nørdede personer. Derfor er løsningerne heller ikke helt så seriøse og professionelle, som hvis kommuner køber løsninger direkte af leverandørerne. Den myte vil It- og digitaliseringschef Marie Danneskiold-Samsøe, Vallensbæk Kommune og nyvalgt næstformand i OS2-fællesskabet gerne punktere.

Den nye næstformand i OS2-fællesskabet Marie Danneskiold-Samsøe har sendt sig selv ud på en mission, da hun gerne vil aflive myten om, at Open Source baserede løsninger er mindre professionelle.

“Der er en myte om, at Open Source kun er til små projekter. Det er helt forkert efter min opfattelse. Open Source er ikke kun til små projekter. Open Source er en model til samarbejde mellem kommuner og private leverandører. Det er helt rigtigt til offentligt private samarbejder. Jeg vil gerne være med til at aflive den myte, at det kun dækker små og mellemstore it-løsninger og at de er mindre professionelle. Open Source fungerer utroligt godt, når samarbejdet går ud på at hjælpes ad og deles om tingene,” siger Marie Danneskiold-Samsøe.

En meget dyr bil

Hun sammenligner indkøb af de klassiske fagsystemer og Open Source med et bilkøb.

“Hvis man tænker på de klassiske softwareløsninger – monolitterne - så svarer det til at købe en meget dyr bil, som efter noget tid falder stærkt i værdi. Hvis du sætter det ind i en Open Source model, svarer det til at købe arbejdstegninger til den bil. Nu er man medejer af de arbejdstegninger. Herfra kan du sammen med en leverandør videreudvikle de tegninger, forny modellen, så den passer til dine kørselsbehov. Vi skal som kommuner passe på skatteydernes penge og det er meget store summer, der bruges på de store IT-systemer. Vi får langt mere for pengene med Open Source,” siger Marie Danneskiold-Samsøe.

Ifølge Marie Danneskiold-Samsøe er der utrolig få kommuner, der har egne udviklingsafdelinger. Derfor er Open Source modellen en god mulighed for kommuner at gå sammen

om udvikling af en løsning og ligeledes en god mulighed for leverandører til at arbejde sammen med kommuner. Det er offentligt privat samarbejde på den gode måde.

At Open Source bygger på standardiseret kode, betyder også, at mindre løsninger og komponenter kan sættes sammen til større og mere komplekse løsninger.

“Open Source er en platform, der åbner mulighed for at bygge noget sammen og drive det sammen, og som kan deles og videreudvikles. Gennem samarbejdet i foreningen OS2, har vi bygget en governancemodel, der kan styre projektet juridisk og finansieringen af det, og hvor der kommer et professionelt lag ind over i form af leverandører som rådgivere og udviklere. Så myten om, at Open Source er mindre seriøst og mindre professionelt end leverandørsoftware passer ikke,” siger Marie Danneskiold-Samsøe.

Hvorfor Open Source?

Marie Danneskiold-Samsøe oplever, at Open Source tankegangen breder sig i landets kommuner. Det er ikke en kæmpe bølge, der skyller over det ganske land, men snarere noget, der får bedre og bedre fat.

“Der er selvfølgelig kommuner, der tøver, inden de bider på. Nogle kommuner spørger sig selv, om de magter at tage Open Source projekter ind, når de selv skal drifte det. Men det er på ingen måde tilfældet i OS2 fællesskabet. Vi har leverandører med til udvikling, drift og vedligeholdelse. Open Source i OS2-regi er et samarbejde mellem offentlige og private. Et samarbejde, der sker i åben konkurrence. Gennem Open Source har vi sikret det fortsatte ejerskab til kildekoden, hvis vi skulle ende i en eventuel konflikt med en leverandør om manglende kvalitet eller forkert prissætning, så har vi

” Der er en myte om, at Open Source kun er til små projekter. Det er helt forkert efter min opfattelse. Open Source er ikke kun til små projekter. Open Source er en model til samarbejde mellem kommuner og private leverandører.

IT- og digitaliseringschef Marie Danneskiold-Samsøe, Vallensbæk Kommune og næstformand i OS2.

gennem ejerskabet til kildekoden mulighed for at skifte til en anden leverandør. Så Open Source skaber sund konkurrence på markedet, og derfor mener jeg det kører professionelt og er en sikker platform,” siger Marie Danneskiold-Samsøe.

OS2iot

OS2iot er et godt eksempel – en moderne datamotorvej på IoT området.

”Mange kommuner arbejder med IoT og det giver ikke mening, at vi går i hver vores retning. Der opstår et fælles behov, hvor vi mangler den helt centrale infrastrukturkomponent. OS2 sætter noget i gang så vi hjælpes ad med at specificere den og at finde finansieringen. I dag er 20 kommuner med om OS2iot, og Region Midtjylland og Region Hovedstaden og Erhvervsstyrelsen er også med,” siger Marie Danneskiold-Samsøe.

Det er Netcompany, som har udviklet OS2iot-komponenten. Region Hovedstaden har sammen med Erhvervsstyrelsen været med til at finansiere udviklingen sammen med kommunerne.

Der er to store fællesskaber i Region Midtjylland og på Sjælland, som i første omgang tager OS2iot i brug. De jyske kommuner har skrevet kontrakt med KMD om driften og de sjællandske kommuner er i færd med at skrive kontrakt med en mindre leverandør.

”Det giver ikke mening at løfte sådan et projekt hver for sig. Der er stor opbakning fra kommuner og regioner, fordi OS2iot

løser et stort teknisk og administrativt problem med dataopsamling fra sensorer. Open Source er den helt rigtige måde at samarbejde på,” siger Marie Danneskiold-Samsøe.

Hun fortæller, at projektet nu har en rigtig god kildekode, som er veldokumenteret og som enhver leverandør kan gå ind og bygge videre på. Lige nu er tre leverandører i gang med at bygge oven på den infrastruktur, som Netcompany har udviklet. Det er en tilgængelig og billig måde at komme i gang med IoT for en kommune.

Open Source breder sig

Open Source breder sig ikke kun i landets kommuner. De store tech-leverandører benytter også i stigende grad Open Source. Google, Amazon og Microsoft. Det er bidder af kode, som de sætter sammen og bygger ovenpå. Foreningen OS2 har været med til i samarbejde med leverandører og vise vejen om softwareåbenhed. Det breder sig globalt og nationalt. ”Det er jo ikke sådan, at Vallensbæk Kommune er en Open Source Kommune. Vi vælger først og fremmest det bedste til prisen. Et godt eksempel er Office pakken fra Microsoft. Det er den bedste software til de opgaver den løser. Vi vil ikke vælge Open Office, som er et alternativ med Open Source, fordi kvaliteten ikke er god nok. Her er Open Source ikke en konkurrent. Vi kigger efter Open Source, hvis det er konkurrencedygtigt, ellers vælger vi det fra,” siger Marie Danneskiold-Samsøe.

"Sparer mange penge på IP-telefoni i Guldborgsund Kommune"

Der er stadig større interesse for Open Source i landets kommuner. Det mærker Guldborgsund Kommune, som siden 2010 har brugt den amerikanske Asterisk-løsning.

Grunden til, at Guldborgsund Kommune tog Asterisk i brug var tilbuddet fra en privat leverandør for et kaldeanlæg til en skole med 15 ISDN-telefoner. Prisen var ret pebret. Det kunne bare ikke passe, tænkte kommunen.

Udfordringen dengang var, at kommunen havde investeret ret mange penge i hardware til telefoner og omstillingsbord samt til software og vedligeholdelse. Da teleleverandøren desuden ville lave en opgradering af softwaren til omkring 600.000 kr. (år 2010 red.) – traf Guldborgsund Kommune en strategisk beslutning, der førte den i en ny retning.

Kommunen fik øje på Open Source løsningen Asterisk fra det amerikanske firma Digium, som i parentes bemærket havde det amerikanske forsvar som reference, der håndterer op til 10.000 samtidige opkald. Selv om der er travlt på Sydhavsøerne, så mente Guldborgsund Kommune, at det var nok til at dække deres lokale behov.

"De klassiske telefoniløsninger med PBX'er, kaldeanlæg og særlige enheder er lukket land for en it-afdeling, og det er meget dyrt at arbejde med telefoni, da teknologien er proprietær. Da vi skiftede over til IP-telefoni med Open Source, gik vi over til SIP-standarden og dermed beskyttede vi alle vores investeringer i hardware, telefoner, omstillingsanlæg og kaldeanlæg," siger Change Manager Mads Peter Nielsen, Guldborgsund Kommune.

Med IP-telefoni bliver telefoni et emne for it-afdelingen. Kildekoden til Asterisk er gratis. Derfor var investeringen i overgangen til IP-telefoni alene udgifterne til implementeringen, som kommunens it-afdeling har gennemført.

Man får det man gerne vil have

Fordelen ved IP-telefoni og Open Source er, ifølge Mads Peter Nielsen, at kommunen får den løsning, den gerne vil have.

"Da vi havde den tidligere telefoniløsning, kostede hver eneste ændring i funktioner penge, fordi det indebar køb af ekstra licenser. Hvis vi så fravalgte de nye funktioner af økonomiske årsager, havde vi jo ikke den løsning, vi ønskede. Med Open Source udbygger vi hele tiden løsningen, så den dækker vores behov. Hvis du ønsker at lave en "telefonkø" til en daginstitution, til skoletandplejen, eller til borgerservice, så laver du dem bare. Det er gratis at udnytte funktionaliteten i Asterisk. Jo mere vi udnytter funktionerne, desto billigere bliver gennemsnitsprisen for hver eneste tilsluttet enhed. Vi har sparet rigtig mange penge gennem årene, alene fordi vi ikke skal købe ekstra licenser," siger Mads Peter Nielsen.

Under Coronapandemien er det blevet tydeligt for kommunerne, hvor vigtig den digitale infrastruktur er. Hjemmearbejde, de virtuelle møder, de mange "kald" og mails til kommunen og kommunikationen med andre kommuner og regioner er kørt gennem den digitale infrastruktur.

Guldborgsund Kommune har for nyligt regnet på, hvad det vil koste at bruge mødesoftwaren Teams fra Microsoft til telefoni. Det vil koste kommunen mellem 1 og 1,2 mio. kr. om året. Dertil skal så lægges ekstra udgifter til styring af kald og telefonkøer. Det har kommunen valgt fra.

I dialog med tre kommuner

De sparede omkostninger i Guldborgsund Kommune kan også være medvirkende til, at kommunen er i dialog med tre sjællandske kommuner om et eventuelt skifte over på Asterisk platformen. "Som kommune hjælper vi gerne andre kommuner i gang med Open Source IP-telefoni. Vi har tidligere hjulpet Faxe og Roskilde kommuner med igangsætningen af Asterisk. Nu er vi i dialog med tre andre kommuner, og de er i gang med deres business cases på området. Det spredt sig fra mund-til-mund, og jeg ser frem til at hjælpe nye kommuner i gang," siger Mads Peter Nielsen. Vejle Kommune bruger også Asterisk til IP-telefoni.

Som kommune hjælper vi gerne andre kommuner i gang med Open Source IP-telefoni. Vi har tidligere hjulpet Faxe og Roskilde kommuner med igangsætningen af Asterisk. Nu er vi i dialog med tre andre kommuner, og de er i gang med deres business cases på området. Det spredt sig fra mund-til-mund, og jeg ser frem til at hjælpe nye kommuner i gang.

Change Manager Mads Peter Nielsen, Guldborgsund Kommune.

Køstyring er central

Køstyring er en helt central funktion i IP-telefoni. Med køstyringen tager kommunen kontrol over borgeroplevelsen.

"Vi styrer kaldene fra borgerne, så borgerne får den bedst mulige oplevelse, når de kontakter kommunen. Du har sikkert selv prøvet at ringe op og blive omstillet til et forkert kontor. Med køstyring sikrer vi, at borgernes opkald automatisk sendes videre til en telefonkø med en relevant medarbejder. Borgeren får ikke oplevelsen af at sidde lang tid i kø og siden ende hos en forkert medarbejder," siger Mads Peter Nielsen.

Lige præcis køstyringen er en funktion, som effektiviserer kommunens service over for borgerne, og som hjælper borgerne med at få fat i den rigtige medarbejder.

Lige nu har Guldborgsund Kommune 1500 daglige brugere på IP-telefoner, softphones og mobiltelefoner. I alt er der 8.000-9.000 numre i Faxe, Roskilde og Guldborgsund Kommune.

I Guldborgsund er der fem ansatte på deltid, som tager sig af Asterisk i organisationen.

Asterisk virker på den måde, at den bygger bro mellem to enheder via SIP-standarden. Asterisk består af en Linux-server, selve softwaren og en frontend freePBX, som er det grafiske brugerinterface.

Brugeren kan nå sit kald fra en smartphone, sin bærbare eller en computer. Gennem Chromebrowseren kan brugeren "løfte" røret ved hjælp af teknologien WebRTC. Ifølge Mads Peter Nielsen tager de store leverandører af IP-telefoni denne standard til sig som er udviklet af Google.

TDC udfaser ISDN-30 inden årets udgang og går over til SIP-standarden, som er standarden i Asterisk og en række andre løsninger. "Standarder er gode og skal være åbne. I dag sidder vi på alle mulige forskellige platforme, når vi holder virtuelle møder. Zoom, Teams og andre så som Cisco. Hvis der nu var en åben standard til mødesoftware, kunne vi alle bare snakke sammen," siger Mads Peter Nielsen.

Virtual reality gør undervisning sjov og interaktiv

Teknologien virtual reality har længe været forbundet med leg og underholdning, men potentialet er langt større og kan med fordel bruges som en del af undervisningen, lyder vurderingen fra en ekspert.

Virtual reality er en teknologi i konstant udvikling, og de før så tunge VR-hjelme behøver ikke længere være forbundet til en computer. Det er Lenovos Mirage VR S3 et godt eksempel på. Modellen, der fodres trådløst med apps fra skyen, kan i dag bruges som et interaktivt redskab til at lære børn og unge om alt fra politik til historie og geografi.

Det er der et kæmpe potentiale i, mener Lasse Remmer, der er Lead Ambassador hos læringslaboratoriet Future Classroom Lab, der rådgiver undervisere og kommuner i teknologi og materialer til undervisningsbrug.

”VR-teknologien er kommet langt, siden den først blev introduceret for forbrugerne for efterhånden mange år siden. Leg og underholdning er stadig i fokus, men med den rette tilpassede software er der uden tvivl et kæmpe potentiale i undervisnings-sammenhæng. Hardwaren er klar, nu skal softwareudviklerne i gang med at udvikle nye undervisningsapps,” siger han.

Børn og unge kan komme endnu tættere på undervisningsmaterialet i skolen med VR, fortæller Morten Holsve Johansen, Technology Manager i Lenovo i Norden. Han forventer, at teknologien kommer til at spille en langt større rolle i klasselokalet, end det er tilfældet i dag.

”Med VR bliver det muligt at tage på skoleudflugter uden at forlade klasselokalet. Tag til Rom og se Colosseum, eller besøg fremmede kulturer og mennesker, der levede for hundredvis af år siden. VR betyder, at børnene bliver sat ind i en verden, de kan interagere med. Det giver flere nuancer til undervisningen og skaber grobund for en værdifuld samtale,” forklarer Morten Holsve Johansen.

Forbereder børnene på fremtidens arbejdsliv

VR benyttes allerede flittigt på landets arbejdspladser, hvor teknologien bruges til at træne og uddanne medarbejdere i et virtuelt rum. Det er denne virkelighed, som børnene i fremtiden kommer til at møde i deres arbejdsliv, så det giver god mening at forberede

dem på det allerede i skoletiden, mener Morten Holsve Johansen.

”VR bruges allerede flere steder på arbejdsmarkedet, og de unge har godt af at lære teknologien at kende så tidligt som muligt. Når man lærer noget i den virtuelle verden, bliver selve læringen desuden stærkere og hænger bedre ved i den virkelige verden – takket være høj opløsning, 3D og omgivende lyd,” siger han.

”Med VR bliver det muligt at tage på skoleudflugter uden at forlade klasselokalet. Tag til Rom og se Colosseum, eller besøg fremmede kulturer og mennesker, der levede for hundredvis af år siden.”

Morten Holsve Johansen, technology manager, Lenovo Danmark

Underviseren har altid kontrollen

Man kan frygte, at 20 børn med VR-headsets på hovedet bliver en svær flok at holde styr på for underviseren. Men sådan er det heldigvis ikke, understreger Morten Holsve Johansen fra Lenovo. For udover Mirage VR S3-headsettet medfølger også Lenovos innovative ThinkReality-plattform, der både danner grundlag for de apps, der skal vises i headsettene, og samtidigt giver underviseren tøjlerne og kontrollen over oplevelsen.

”Med Lenovo VR Classroom og ThinkReality kan underviseren styre hver enkelt elevs headset. Underviseren kan se, hvad der bliver vist i headsettet og starte og stoppe apps på samme tid for alle elever. Det giver både unik kontrol, men også et formidabelt overblik, som ikke er muligt med andre VR-løsninger,” siger Morten Holsve Johansen. Han understreger desuden, at VR ikke skal ses som en erstatning for læreren, som stadig skal styre undervisningen, men i stedet som et værdifuldt supplement og en ny og kreativ måde at undervise på.

ThinkReality Lenovo Mirage VR S3

**Smarter
technology
for all**

Lenovo

Virtual Reality i undervisningen

Tag eleverne med til Egyptens pyramider eller lad dem studere menneskekroppen indefra. Oplev en verden af muligheder med Lenovo Mirage VR S3.

Høj billedekvalitet og stort synsfelt

Let og komfortabel, kan bæres over briller

Læreren har kontrol over hver enkelt elevs headset

Se mere på www.lenovo.com

De store digitale fundamenter køres i stilling

I dette efterår lyder startskuddet for NgDP (Næste generation Digital Post) og MitID som er afløseren for NemID. Digitaliseringsstyrelsen er ved at indføre NSIS-standarden som ny sikkerhedsstandard i behandlingen af persondata mellem myndigheder og borgere og får stor betydning for begge løsninger.

Begge områder er at karakterisere som kritisk digital infrastruktur.

Fra NemID til MitID betyder, at 5,2 mio. NemIDbrugere konverteres til MitID i løbet af otte måneder.

Vicedirektør Adam Lebech, Digitaliseringsstyrelsen:
"Der har været fokus på den digitale infrastruktur under Coronapandemien. Det har vist sig, at den digitale infrastruktur har været forudsætningen for, at de kritiske funktioner i samfundet kan køre. Hvis NemID er nede går rigtig mange ting i stå. Både NemID og Nem-Login er forudsætninger for, at hospitalerne fungerer under Coronapandemien, uanset om det er booking af tid til test eller til vaccinationer".

Lige nu er kommunerne i fuld gang med at forberede sig til implementeringen af NgDP. Odense og Hedensted er to kommuner, der har engageret sig aktivt i projektet og begge kommuner er positive over for det nye MeMo-format, men

ser tværsektorielle standarder for anvendelsen som en forudsætning for at høste væsentlige effektiviseringsgevinster.

KL har igangsat et projekt, der skal hjælpe kommunerne med at få størst mulig forretningsmæssig værdi ud af de nye muligheder i MeMo-formatet. Det indebærer prioritering af de krav, der skal stilles til fagsystemleverandørerne samt forsøg på at skabe grundlaget for en standardisering af offentlige myndigheders opmærkning af Digital Post meddelelser. Ud over at stille de nye Digital Post snitflader til rådighed, har KOMBIT fået opgaven med at koordinere og skabe overblik over fagsystemleverandørernes planer for omlægningen af de brevbærende fagsystemer til NgDP.

<<<

**Læs temaet
på siderne
26-37**

#offdig

OffDig 2021

Vi glæder os til, at vi igen kan mødes på Danmarks største konference om offentlig digitalisering i Musikhuset Aarhus.

**Vi ses i Aarhus d. 6. – 7. september 2021
og på offdig.dk hele året.**

Adam Lebech, Digitaliseringsstyrelsen:

“Når vi trykker på “knappen” går en kæmpe stor maskine i gang”

Vicedirektør Adam Lebech, Digitaliseringsstyrelsen, sidder med ansvaret for at implementere tre af de store digitale fundamenter, som er afgørende for samfundets digitale infrastruktur. NSIS (National Standard for Identiteters Sikringsniveauer) som er afgørende for at sikre persondata til MitID og Næste generation Digital Post. Alle tre fundamenter er meget tæt på at blive skudt i gang.

“Når vi trykker på knappen i oktober går der en kæmpe stor maskine i gang i alle landets banker og i alle borgerservicecentre i kommunerne. Alle er med og er forberedte på det,” siger vicedirektør Adam Lebech, Digitaliseringsstyrelsen. “Knappen”, som han taler om, er skiftet fra NemID til MitID. I 11 år har danskerne vænnet sig til at bruge NemID, når de går på netbank eller på en offentlig selvbetjeningsydelse, booker tid til et bilsyn eller går ind på Digital Post eller e-Boks og læser en mail.

Men nu er NemID epoken ved at være slut. I oktober trykker man formentlig på “knappen” – og skiftet over mod MitID sættes i gang frem mod 30. juni 2022. I alt 5,2 mio. NemID-brugere og tusindvis af serviceudbydere skal over på MitID. Et kæmpeprojekt. Partnerne bag MitID projektet er Finans Danmark og Digitaliseringsstyrelsen.

Adam Lebech: “De fleste vil blive migreret gennem bankerne, mens et mindre antal vil blive flyttet over via en anden Registration Authority – kommunens borgerservice. Så når vi trykker på “knappen”, går migreringen i gang.”

En bruger, som logger på sin netbank, vil på et tidspunkt få en venlig besked om, at nu er det blevet din tur. Processen forløber digitalt og der kommer ikke et papkort. Der vil være en måned til at foretage det skifte.

“Der vil givetvis også være nogen, som ikke reagerer på bankens henvendelse. Hvis det er tilfældet, og brugeren skal have et MitID, kan det være, at borgeren bliver bedt om at møde fysisk op i borgerservice,” siger Adam Lebech.

Så der er flere måder for banker og offentlige myndigheder til at få 5,2 mio. NemID brugere til at skifte over til MitID. Skiftet fra NemID til MitID er samtidig en markant opgradering af persondatasikkerheden gennem den nye NSIS-standard.

Da mange af os ikke har mødt fysisk op i banken eller ved skranken i Borgerservice, kan der blive tale om, at der skal ske et ekstra identitetstjek, når der skal ske et skifte fra NemID til MitID.

Det ekstra identitetstjek skyldes at der som en del af MitID stilles skærpede krav til identitetssikring via NSIS-standard, som er indført i den nye lov om MitID.

Adam Lebech: “For de danskere, som har en NemID nøgleapp installeret, og som skal identitetssikres, kan man scanne sit pas ind og dermed gennemføre det ekstra identitetstjek digitalt, idet oplysningerne i borgerens pas stemmer overens med cpr-nummeret i NemID. Det vil sige, man kan bruge NemID nøgleapp til at gennemføre sin identitetssikring. Hvis man ikke har nøgleappen, må man møde op fysisk i banken eller i Borgerservice og vise sit pas eller kørekort, men det bliver først muligt i de senere faser, og det får man mere at vide om,” siger Adam Lebech.

Adam Lebech fortæller videre, at identitetssikringen via NSIS betyder, at borgeren opfylder EU-standard, eIDAS – EU’s elektroniske ID og Bankernes sikkerhedsstandard på autentifikationsområdet, PSD2. Således gælder MitID godkendelsen overalt i EU-landene og i bankerne i disse lande.

Betydning for kommunerne

Overførslen af 5,2 mio. NemID brugere til MitID, som er implementeringen af NSIS-standard har også en betydning i forhold til Kommuner og regioner på flere måder.

FAKTA om MitID

MitID ejes af et partnerskab mellem Finans Danmark og Digitaliseringsstyrelsen, som repræsenterer de danske pengeinstitutter og det offentlige Danmark, det vil sige staten, regionerne og kommunerne. Samarbejdet sikrer, at danskerne fortsat har et digitalt ID, som kan bruges både til offentlige og private digitale selvbetjeningsløsninger.

” Der har været fokus på den digitale infrastruktur under Coronapandemien. Det har vist sig, at den digitale infrastruktur har været forudsætningen for, at de kritiske funktioner i samfundet kan køre. Hvis NemID er nede går rigtig mange ting i stå. Både NemID og Nem-Login er forudsætninger for, at hospitalerne fungerer under Coronapandemien, uanset om det er booking af tid til test eller vaccinationer. I det hele taget at kunne betjene sig i det offentlige.

Vicedirektør Adam Lebech, Digitaliseringsstyrelsen

Adam Lebech: ”NSIS er den standard, vi arbejder med både i MitID og Nem-Login. KL og KOMBIT har en løsning, som er en slutbruger løsning, der som bruges til kommunale tjenester. De skal også leve op til de sikkerhedskrav, der er i NSIS. Hvis ikke de gør det, ville der være et svagt led i MitID infrastrukturen og det må der selvfølgelig ikke være.”
”Et andet element er den rolle som Nem-Login har. Både som single sign-on, og den rolle som Nem-Login vil få i MitID erhverv (afløser for medarbejdersignatur red.). Næste forår 2022 lancerer vi MitID Erhvervsløsningen. Den skal også leve op til NSIS-standard. Her er der også forskellige muligheder for at skifte over. Men kommuner og regioner kan som organisationer og certificerede Registration Authorities selv udstede Mit-ID signaturer til nøglepersoner med særlig adgang til personfølsomme data.”

NGDP

Samtidig med at Digitaliseringsstyrelsen er ved at indføre NSIS-standard som ny sikkerhedsstandard i behandlingen af persondata mellem myndigheder og borgere, er Digitaliseringsstyrelsen også i gang med at indføre Næste generation Digital Post.

”Der er fokus på den digitale infrastruktur under Coronapandemien. Det har vist sig, at den digitale infrastruktur har været forudsætningen for, at de kritiske funktioner i samfundet kan køre. Hvis NemID er nede går rigtig mange ting i stå. Både NemID og Nem-Login er forudsætninger for, at hospitalerne fungerer under Coronapandemien, uanset om det er booking af tid til test eller vaccinationer. I det hele taget at kunne betjene sig i det offentlige. Digital post er også kritisk infrastruktur, når man skal kunne kommunikere ud til borgerne. Vi kan se, at kritisk infrastruktur er en helt afgørende del af digitaliseringen, og dens betydning er blevet meget synlig under Coronapandemien”.

”Vi er også nødt til at sige, at det er vigtigt at tage øget ejerskab fordi det giver bedre muligheder for det offentlige at bruge infrastrukturen. Nu kan vi få de tilstrækkelige sikkerhedskrav gennemført. Men vi kan også se under Coronaen, at vi har haft en effektiv digitalisering i Danmark, og at vi derfor er kommet så relativt smertefrit gennem den periode, fordi vi har kunnet løse så mange opgaver digitalt”.

Gevinsten ved MeMo skal høstes gennem tværoffentlige standarder

Lige nu er kommunerne i fuld gang med at forberede sig til implementeringen af Næste generation Digital Post (NgDP). Odense og Hedensted er to kommuner, der har tradition for at engagere sig aktivt i offentlige Digital Post løsninger, og det gælder også i forhold til NgDP. Begge kommuner er positive over for det nye MeMo-format, men ser tværsektorielle standarder for anvendelsen som en forudsætning for at høste væsentlige effektiviseringsgevinster.

Odense Kommune er også med som pilotkommune i NgDP.

”Rent teknisk ser der ikke ud til at være begrænsninger i formatet og mulighederne for opmærkning af meddelelserne. Vi har været med til at give input og feedback i forbindelse med udviklingen af det og fået nogle ekstra felter med. Så det, der endte med at komme med i udbudsmaterialet, var efter vores mening tilstrækkeligt,” siger Chefkonsulent Birgitte Hjelm Paulsen, Digitalisering og Data i Odense Kommune, der er en af otte pilotmyndigheder i NgDP-projektet.

Jesper Overgaard, digitaliseringskoordinator i Hedensted Kommune, er også tilfreds med selve formatet, men det springende punkt bliver anvendelsen af det:

”Det er fint, at vi får nogle nye tekniske muligheder, men MeMo er jo en tom teknisk skal, så man er også nødt til at tænke på, hvordan vi får anvendt de opmærkningsmuligheder, der er i formatet, på den rigtige måde. De enkelte kommuner kan ikke gøre det selv, så jeg er meget tilfreds med, at KL nu er kommet på banen med et projekt til at understøtte kommunernes brug af de nye funktioner til opmærkning.”

Forskellige ambitionsniveauer

Odense Kommune ser også den faktiske anvendelse af opmærkningen i MeMo som en afgørende faktor.

”I Odense Kommune er vi meget ambitiøse i forhold til at få implementeret en dyb Digital Post integration, så vi kan benytte felterne i MeMo til at automatisere og dermed effektivisere vores håndtering af Digital Post. Jeg oplever, at nogle af mine kolleger i kommunerne ikke nødvendigvis er så optaget af de nye muligheder i MeMo, men mere optaget af at komme igennem med, hvad man kunne kalde en minimumsløsning. Det er selvfølgelig vigtigt, at der er hul i gennem den 30. november 2021, men jeg kunne godt have et ønske om, at der var en bredere interesse for de nye

muligheder. I øjeblikket er det mest de store kommuner, der er optaget af det,” siger Birgitte Hjelm Paulsen.

Jesper Overgaard kan godt genkende billedet af forskellen mellem små og store kommuner og ser flere forklaringer på det:

”De store kommuner har flere ressourcer at kaste efter sådan et projekt, og deres incitament i forhold til automatisering og effektivisering er bare større på grund af den meget større mængde Digital Post, de skal håndtere. I de mindre kommuner vil der i en del tilfælde være så få tilfælde af en bestemt meddelelsestype, at det ikke vil kunne betale sig at bruge ressourcer på at automatisere flowet.”

Fælles standarder og best practices

Kommunerne kan selv styre, hvilke felter de vælger at opmærke i den post, de sender ud til borgere og andre offentlige myndigheder. I det scenarie kan feltindholdet eksempelvis anvendes til autorouting til rette medarbejder eller til autojournalisering, når den digitale postmeddelelse fra kommunen bliver besvaret. Begge kommuner peger dog på, at hvis der virkelig skal høstes effektiviseringsgevinster med MeMo, så skal der aftales fællesoffentlige standarder og best practices for opmærkningen, så meddelelser, kommunerne får tilsendt fra andre offentlige myndigheder, er opmærket på en måde, der giver mulighed for effektiviseringer.

”Der ligger nogle effektiviseringsmuligheder og dermed besparelser og venter på os, men forudsætningen er, at de, der sender til os, vælger at udnytte mulighederne i MeMo. Vi er afhængige af, at der kommer en fællesoffentlig enighed på området, der også inkluderer de statslige styrelser. Nogle styrelser har gang i nogle overvejelser, men der er også nogle, vi ikke rigtig hører fra, eller som kun har fokus på minimumsløsningen,” siger Birgitte Hjelm Paulsen.

Ifølge Jesper Overgaard er der nogle grundlæggende problemstillinger

”De, der skal lave opmærkningen, høster jo ikke nødvendigvis gevinsten selv. Det er jo en af de helt store udfordringer i alt samarbejde på tværs af sektorer. Så det er vigtigt, at Digitaliseringsstyrelsen sætter et projekt i søen for at skabe incitamenterne til det. Man skal have myndighederne i kommunerne, regionerne og staten til at tale sammen, og jeg så også gerne, at der blev sat en pose penge af til det.

Digitaliserings koordinator Jesper Overgaard, Hedensted Kommune.

i forhold til det incitament, eksempelvis en statslig styrelse vil have til at foretage en opmærkning, der kan anvendes aktivt i kommunerne: "De, der skal lave opmærkningen, høster jo ikke nødvendigvis gevinsten selv. Det er jo en af de helt store udfordringer i al samarbejde på tværs af sektorer. Så det er vigtigt, at Digitaliseringsstyrelsen sætter et projekt i søen for at skabe incitamenterne til det. Man skal have myndighederne i kommunerne, regionerne og staten til at tale sammen, og jeg så også gerne, at der blev sat en pose penge af til det." Jesper Overgaard peger på en anden udfordring, som skal adresseres, og som er af mere teknisk art:

"Vi skal også blive enige om, hvilket "sprog", vi opmærker i. Vi har eksempelvis mulighed for at bruge KLE-numrene i det nye format, men de bruges ikke i regionerne og staten, hvilket bidrager til at gøre det hele endnu mere komplekst. Det er også en problemstilling, som vi skal have løst."

I Hedensted har man allerede omkring 30 robotter kørende til automatisering af administrative opgaver, eksempelvis håndtering af børne- og straffeattester via Digital Post, men de nye muligheder for opmærkning vil give bedre muligheder for automatisering.

"Struktureret opmærkning gør en automatiseringsløsning meget mere robust, da man ikke behøver at søge i selve filen for at finde ud af, hvad den handler om. Dertil kommer, at man med øget automatisering får en gevinst i forhold til GDPR, da man kan undgå, at en Digital Post meddelelse skal igennem for mange hænder," forklarer Jesper Overgaard.

Kvalitetsløft for borgerne

Både i Odense og Hedensted ser man frem til de muligheder, som MeMo byder på i form af såkaldte handleknapper og mulighed for at trække vigtige informationer ud og tydeliggøre dem over for modtageren.

"Vi ser de mere borgervendte features som handleknapper og at high-lighte vigtige informationer som en del af et generelt kvalitetsløft, der kan hjælpe borgerne til hurtigere at gennemskue, hvad meddelelsen handler om, og hvad de skal foretage sig. Det er funktioner, der bør være en stor fordel for alle kommuner," siger Birgitte Hjelm Paulsen.

Jesper Overgaard forventer, at det nye format kan være med til at give en bedre digital oplevelse for borgeren og kan være med til at skabe nogle mere sammenhængende digitale flows.

"Jeg tror, der er gevinster at hente både for os som kommune og for borgerne. Vi har ret store forventninger til den nye løsning, men lægger os

” Vi er afhængige af, at der kommer en fællesoffentlig enighed på området, der også inkluderer de statslige styrelser. Nogle styrelser har gang i nogle overvejelser, men der er også nogle, vi ikke rigtig hører fra, eller som kun har fokus på minimumsløsningen.

Chefkonsulent Birgitte Hjelm Paulsen, Digitalisering og Data, Odense Kommune

som med mulighederne for automatiseringsgevinster også her i slipstrømmen af de samarbejder, der foregår eksempelvis i KL-regi."

Udfordring med agil udvikling

I Odense Kommune har man lidt over 30 brevdannende systemer, og deraf har man udvalgt fire, som nu er i gang med et blive koblet på NgDP. Overordnet set skrider arbejdet godt frem, men der er dukket en større udfordring op i selve udviklingsprocessen.

"Det er fint at arbejde agilt og løbende at få leveret nogle delelementer i sprints. Men vi opdagede, at hele sikkerhedsdelen, der allerede var godkendt i et tidligere sprint, var blevet skrevet helt om. Det skaber både frustration og øgede udgifter hos os og hos vores fagsystemleverandører, der allerede havde kodet op imod det, de også regnede med, var færdigt. Så en anden gang vil vi have mere fokus på, hvad man præcist kan forvente sig af kommunikationen i forhold til udviklingsprocessen," forklarer Birgitte Hjelm Paulsen, der tilføjer, at netop formidlingen af information mellem de to parter: fag-systemleverandøreren og Netcompany, der står for udviklingen af NgDP, har været den største opgave i projektet indtil videre.

NgDP vil i modsætning til den nuværende løsning være offentligt ejet. Birgitte Hjelm Paulsen håber, at det på lidt længere sigt vil give kommunerne en fordel:

"Lige nu er der et fokus på at nå i mål til den 30. november. Derefter skulle det gerne blive en fordel, at det er vores løsning, så vi selv kan vurdere, hvad der giver værdi. Men det kræver, at vi kan blive enige om at bruge penge på de forbedringer, som vi nu får muligheden for selv at beslutte. Vi må se om et års tid, hvordan det har udviklet sig."

NgDP:

KL-projekt skal skabe grundlag for tværoffentlige opmærkningsstandarder

KL har igangsat et projekt, der skal hjælpe kommunerne med at få størst mulig forretningsmæssig værdi ud af de nye muligheder i MeMo-formatet. Det indebærer prioritering af de krav, der skal stilles til fagsystemleverandørerne samt forsøg på at skabe grundlaget for en standardisering af offentlige myndigheders opmærkning af Digital Post meddelelser.

Det nye format for Digital Post meddelelser, MeMo, tilbyder langt flere metadatafelter end det tidligere format og dermed bedre muligheder for at effektivisere post-flowet baseret på opmærkning af de enkelte meddelelser. Men inden det kan ske, er der flere forudsætninger, der skal være til stede. En af dem er opdatering af de mange brevdannende fagsystemer.

”Der har – lidt firkantet sagt – indtil videre været en situation, hvor kommunerne har spurgt leverandørerne, hvad de ville udvikle i forhold til det nye format, hvor leverandørerne så har spurgt tilbage: Hvad vil I have? Så der har vist sig et behov for, at kommunerne på en koordineret måde, dels kortlægger og prioriterer forretningsbehovene på de forskellige velfærdsområder, dels identificerer de forsendelsestyper, hvor det vil være mest relevant at anvende de nye muligheder i MeMo-formatet. Så grundlæggende handler projektet om at give kommunerne nogle værktøjer til at definere ambitionsniveauet,” forklarer Anders Lillienfryd Holte, chefkonsulent i KL.

Hvidbog

Omkring 20 kommuner deltager i projektet, og der er, ifølge Anders Lillienfryd Holte, en god spredning både med hensyn til geografi, størrelse, og hvor langt fremme man aktuelt er i forhold til implementering af Næste generation Digital Post (NgDP). Projektet løber i første omgang i to år til udgangen af 2022, men der vil formentlig være aktiviteter efterfølgende for nærmere at fastlægge standarder og governance på området.

Analysearbejdet er i fuld gang, og der er blevet afholdt workshops på alle velfærdsområder. Aktuelt har man identificeret over 500 forsendelsestyper inden for de domæner, der også anvendes i den fælleskommunale rammearkitektur: Arbejdsmarked og erhverv, Miljø, teknik og forsyning, Social og sundhed, Administration og organisation, Børn og unge samt Demokrati og involvering. Konkret vil projektet munde ud i en form for hvidbog, hvor forretningsbehovene er beskrevet.

”Resultaterne af analyserne i projektet forventes at ligge klar i slutningen af august eller i starten af september. I forhold til go-live på NgDP i november er timingen for projektet god, da overgangen til NgDP ligger højt på opgavelisten ude i kommunerne. Samtidig er det også målet, at projektet kan bidrage til at skubbe endnu mere til arbejdet med at implementere NgDP,” siger Anders Lillienfryd Holte og tilføjer, at november-deadlinen handler om at kunne modtage i MeMo-formatet, mens det først er i 2023, at alle skal kunne afsende i formatet.

Tværoffentlig governance

Det er ikke første gang, at kommunerne skal forsøge at lande på en fælles holdning til opmærkning af Digital Post meddelelser. I rammerne af initiativ 1.5 i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020 var man igennem en lignende øvelse.

”En af konklusionerne fra det arbejde var, at det er nødvendigt med tværoffentlig governance, hvis man for alvor skal høste gevinsterne af smartere opmærkning af Digital Post meddelelser.

Men hvis det skal ske, skal vi først have et mere konkret grundlag at stå på i forhold til andre myndigheder. Og det grundlag skal dette projekt være med til at skabe. Når det gælder det videre arbejde i forhold til governance, er det så vigtigt, at Digitaliseringsstyrelsen kommer til at spille en markant rolle,” siger Anders Lillienfryd Holte.

Han anerkender, at der kan være en udfordring med hensyn til motivationen og incitamentet hos den enkelte offentlige myndighed til at bruge ressourcer på opmærkning af Digital Post meddelelserne:

”Det kan nogle gange være en udfordring, hvis den enkelte myndighed ikke umiddelbart selv får gevinsten ved foretage yderligere opmærkning af meddelelserne. Men der er rent faktisk rigtig gode muligheder for selv at få noget ud af det ved at spille de andre aktører i det offentlige bedre. MeMo-formatet giver for eksempel mulighed for bedre reply-data, som man så kan anvende til at optimere sit post-flow, når man modtager besvarelserne.”

Effektivisering

Automatisering og effektivisering er et vigtigt mål for indsatsen, men Anders Lillienfryd Holte mener, at kvalitetsløftet i forhold til borgerne er et lige så vigtigt element:

”Der er mulighed for at gøre det meget nemmere for borgeren eksempelvis at bekræfte en aftale, betale en bøde direkte fra et link i meddelelsen eller indsætte et møde i kalenderen. Det er i sig selv meget positivt, men rent faktisk kan denne kvalitetsforbedring også resultere i en effektiviseringsgevinst for kommunerne, der må forventes at skulle bruge mindre tid på påmindelser, rykkest og osv.”

Aktiv anvendelse af KLE-numrene i opmærkningen af meddelelserne er et vigtigt element i forhold til målet om effektivisering. Her er der ifølge Anders Lillienfryd Holte dog en udfordring, der skal adresseres:

”Opgaven er at sørge for, at KLE-numrene bliver genkendt og mappet til de lister og feltværdier, der anvendes i regionerne og styrelserne. Det er noget, vi vil komme til at arbejde med på lidt længere sigt. Jeg oplever generelt, at der er en interesse og optimisme i forhold til at komme i mål med det arbejde, da alle godt ved, at der ligger et gevinstpotentiale her. Der blæser nogle positive vinde omkring det, og der er allerede gang i nogle dialoger med de forskellige myndigheder.”

Nøgleordet for Anders Lillienfryd Holte, når det gælder det tværoffentlige samarbejde, er standardisering:

”Vi har i en del år forsøgt at standardisere på det her område, men det er sværere, end man lige skulle tro. KL har store ambitioner på kommunernes vegne, da der helt klart er brug for meget bedre opmærkning i de meddelelser, der sendes mellem forskellige myndigheder. Meget Digital Post lander jo i hovedpostkassen, hvor det kan være svært at se, hvor det egentlig skal hen. Det betyder, at meddelelserne skal igennem mange hænder, hvilket ud over ressourceforbruget også kan være uheldigt i forhold til GDPR.”

«««

Det kan nogle gange være en udfordring, hvis den enkelte myndighed ikke umiddelbart selv får gevinsten ved foretage yderligere opmærkning af meddelelserne. Men der er rent faktisk rigtig gode muligheder for selv at få noget ud af det ved at spille de andre aktører i det offentlige bedre”

Anders Lillienfryd Holte, chefkonsulent i KL

Omlægningen til NGDP bliver i første omgang en-til-en

Ud over at stille de nye Digital Post snitflader til rådighed, har KOMBIT fået opgaven med at koordinere og skabe overblik over fagsystemleverandørernes planer for omlægningen til Næste generation Digital Post (NgDP). Status er, at omlægningen per 30. november 2021 for stort set alle leverandørers vedkommende bliver en-til-en i forhold til den hidtidige løsning. Aktiv anvendelse af de nye muligheder i MeMo-formatet må komme på et senere tidspunkt.

En af de store udfordringer i forbindelse med kommunernes omlægning til NgDP er at få skabt overblik over, hvilke brevdannende fagsystemer, der skal omlægges, og koordinere med leverandørerne, hvad de har tænkt sig at implementere. Samtlige danske kommuner har valgt at lægge denne leverandørstyringsopgave over til KOMBIT gennem en tilslutningsaftale.

"I tilslutningsaftalen ligger der en opgave for os med at koordinere og skabe overblik over leverandørernes ambitioner for omlægningen og også at sikre awareness omkring mulighederne for at koble sig på postkomponenterne i den fælleskommunale infrastruktur," forklarer Jan Kjellerup, chefkonsulent i KOMBIT.

Udnyttelse af MeMo-formatet senere

KOMBIT har kortlagt ambitionerne hos 60 leverandører på en prioriteret liste fra kommunerne. Den 30. juni var KOMBIT klar med et overblik.

"Status er, at der stort set ikke er nogen leverandører, der per 30. november 2021 leverer noget, der ligger ud over en en-til-en omlægning i forhold til den hidtidige løsning. En udnyttelse af de nye muligheder i MeMo-formatet vil først komme senere," siger Jan Kjellerup og fortsætter:

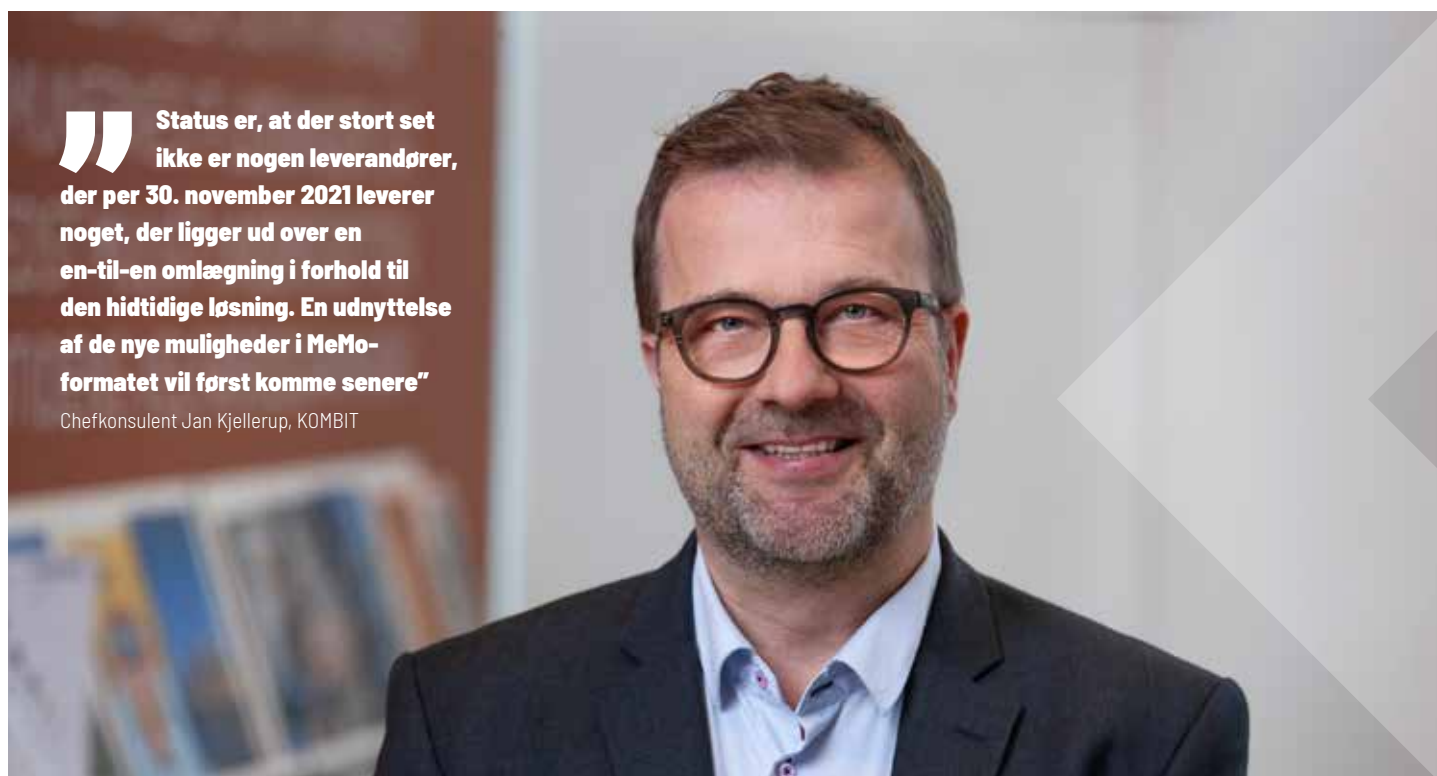
"Som jeg ser det, er leverandørerne på nuværende tidspunkt ikke klar til at træffe nogle fornuftige beslutninger om udnyttelsen af MeMo-formatet. De ved ikke, hvad kommunerne vil, og kommunerne ved det heller ikke endnu – og i øvrigt er der kommunalvalg om ikke så længe, hvilket betyder stor travlhed i kommunerne."

Netop for på koordineret vis at skabe klarhed over, hvordan det nye format bør anvendes, er det aktuelle projekt i KL-regi ifølge Jan Kjellerup helt centralt på lidt længere sigt for kommunernes omlægning til NgDP:

- fortsættes på side 34 >>>

Status er, at der stort set ikke er nogen leverandører, der per 30. november 2021 leverer noget, der ligger ud over en en-til-en omlægning i forhold til den hidtidige løsning. En udnyttelse af de nye muligheder i MeMo-formatet vil først komme senere"

Chefkonsulent Jan Kjellerup, KOMBIT

Giv din kommune en grøn profil og få ekstra midler til nye investeringer.

Sådan kommer I i gang

Støt op om den cirkulære tankegang og få samtidig midler til nye investeringer.

Tag fat i jeres kontaktperson hos Danoffice IT, læs mere på www.danofficeit.com/da/cirkulaerit eller scan QR-koden.

I kan også møde os på Digitaliseringsmessen i Odense den 30. september 2021.

Støt den cirkulære tankegang

Hos Danoffice IT har vi et stort fokus på bæredygtighed indenfor IT. Gennem vores opkøb af Npvision Group A/S, har vi manifesteret vores ønske om at støtte den cirkulære tankegang og bidrage til FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling.

Vi afhenter din kommunes brugte IT-udstyr

Med vores certificerede proces kan vi afhente din kommunes brugte funktionsdygtige IT-udstyr, og dermed får jeres brugte IT-produkter forlænget deres levetid til stor gavn for den cirkulære tankegang.

Vi skaber også et markant økonomisk udbytte for jer som kommune. Vi ser ofte tilbagekøbspriser på mellem 10-15 % af investeringsprisen - et udbytte som kan benyttes til nye investeringer i kommunen.

Datasletning, destruktion og GDPR

Vores processer for håndtering af data er baseret på gensidig tillid og i særdeleshed overholdelse af GDPR. Vi håndterer datasletning med certifikat, såvel som datadestruktion ved hjælp af degaussing udstyr. Hvis jeres brugte IT-udstyr har værdi, vil I modtage en datasletningsrapport, samt eventuelt særskilt certifikat på hvert enkelt databærende medie. Og ellers vil vi sørge for degaussing af jeres data medie.

Vi har implementeret et ledelsessystem for informationssikkerhed (ISMS), som er baseret på relevante kontroller fra ISO 27001. Og for at sikre overholdelse af de interne sikkerhedsmæssige krav, foretager vi regelmæssige egenkontroller, som årligt auditeres af et eksternt advokatfirma.

Destruktion med omtanke

Modtager vi brugt IT-udstyr, som ikke kan genanvendes, sørger vi for, at det bortskaffes miljøkorrekt gennem vores erfarne ISO 14001 certificerede samarbejdspartnere.

Alle produkttyper

Som udgangspunkt køber vi alle IT-relaterede produkter retur. En forudsætning er dog, at de fortsat er funktionsdygtige og i en rimelig kosmetisk stand.

Vi har aftagere til alle nedenstående produkttyper - uanset producent.

- Bærbare og stationære pc'er
- Smartphones og tablets
- Servere og storage
- Netværksudstyr
- Backup

"KL's projekt, der identificerer de systemer og meddelelses-typer, hvor det giver mening og forretningsmæssig værdi at anvende de nye muligheder i MeMo-formatet, kombineret med de nye snitflader og leverandørstyringen, som vi står for, vil tilsammen bidrage til, at kommunerne kan nå de ønskede mål for effektivisering og kvalitetsforbedringer ved omlægningen til NgDP."

Han ser en klar opgavefordeling mellem KOMBIT og KL: "KOMBIT er en slags Banedanmark i den her sammenhæng. Vi lægger skinnerne ud i form af snitflader og leverandørstyring – i rammerne af KL beslutter kommunerne sig så for, hvad det giver mening at sende ud at køre på skinnerne."

Mange leverandører tøver

KOMBITs leverandøroverblik afslører, at mange leverandører på nuværende tidspunkt ikke har konkrete planer om at omlægge deres systemer, så de kan benytte de to postkomponenter fra den fælleskommunale infrastruktur, SEND SF1601 og MODTAG SF1606. Og det til trods for, at kommunerne ønsker omkring 70 pct. af de aktuelt brevdannende systemer omlagt til at benytte de to postkomponenter.

"Leverandørerne ved selvfølgelig godt, at der her er noget, de skal kigge på, men de forholder sig i høj grad til den konkrete

efterspørgsel, der måtte komme fra de kommuner, de er leverandører til. Vi kan fra KOMBITs side godt presse på, men det er først og fremmest kommunerne, der skal efterspørge det hos deres leverandører," forklarer Jan Kjellerup. En en-til-en omlægning, hvor man efter ibrugtagningen af NgDP groft sagt er i stand til at gøre det, man kunne i det tidligere format, er ifølge Jan Kjellerup en meget begrænset udviklingsopgave for leverandørerne. En helt anderledes og større opgave er det, hvis de nye muligheder i MeMo-formatet skal anvendes aktivt:

"Hvis det enkelte fagsystem skal "smage" på hver Digital Post meddelelse for at detektere information til eksempelvis en handleknap, en fremhævet information, et journalnummer eller lignende, så skal det jo programmeres, testes og implementeres. Der er her, det bliver et egentligt forretningsprojekt."

Jan Kjellerup fortæller, at de nye snitflader, der bliver udviklet af IBM, vil være klar til omlægningen den 30. november og selvfølgelig fuldt ud compliant med MeMo-formatet, og at funktionaliteten til at understøtte sortering til fjernprint vil blive videreført som en del af infrastrukturen.

<<<

FAKTA om MeMo-formatet

■ MeMo (MeddelelsesModel) er det nye format for afsendelse og modtagelse af meddelelser fra det offentlige udviklet til den Næste generation Digital Post (NgDP).

■ MeMo, der har en XML-struktur, tilbyder langt flere strukturerede metadatafelter, end det var tilfældet i det tidligere format DP2's attention.xml-fil. Felterne kan bruges til opmærkning af meddelelsen med eksempelvis tidsfrister, påmindelser, osv. Det muliggør, at man kan fremhæve vigtige informationer, som bedre sætter modtageren i stand til at agere på meddelelsen.

■ MeMo muliggør også, at der i meddelelsen bliver indsat såkaldte handleknapper, der linker til en kalenderaftale, betaling af en bøde, underskrivning af et dokument eller andet, der kan være relevant.

■ Metadatafelterne i MeMo kan også anvendes til automatisering og effektivisering af afsendelse, modtagelse og distribution af Digital Post meddelelser. Det kan baseres på felter, der holder informationer fra KL Emnesystematik (KLE-numre), og som eksempelvis kan anvendes til automatisk journalisering og routing af meddelelsen til en bestemt sagsbehandler.

■ Automatiseringen kan øge GDPR-compliance, da flere meddelelser vil kunne håndteres uden, at sagsbehandlere eller andre behøver at se indholdet af meddelelsen.

■ MeMo er et såkaldt "selvbærende" format, hvilket vil sige, at i MeMo adskilles meddelelsesdata fra selve infrastrukturen. Det betyder, at NgDP-løsningen ikke ændrer på meddelelsen i transporten mellem afsender og modtager, hvilket gør formatet løsningsuafhængigt.

■ MeMo-formatet er blevet udviklet af Digitaliseringsstyrelsen og baserer sig på ønsker og erfaringer fra det nuværende format samt input fra workshops og høringssvar fra offentlige myndigheder og it-leverandører.

Beskyt din investering i de næste 10 år med en Huawei Storage løsning

Hvordan er det at arbejde i en global virksomhed som Huawei?

Huawei er en fantastisk virksomhed at arbejde i. Her får jeg virkelig lov til at arbejde med det, som jeg godt kan lide, nemlig at skabe de gode relationer til kunderne og introducere de allernyeste teknologier. Det er uanset om det er Storage, Servere, Netværk, WiFi 6 eller Smart City. For os handler det om at sætte kunden i centrum og sikre, at kunden er tilfreds. Ikke kun ved salget, men også når hele løsningen er i drift. Det, som jeg sætter en ære i, er at holde det, vi lover - og mere til.

Hvad er det mest almindelige spørgsmål, du får fra kunder lige nu?

Der er desværre rigtig mange kunder, som ikke kender Huawei for vores fantastiske produkter, f.eks. Storage. Vi er på SKI aftalen 50.03, og kan tilbyde de bedste produkter til rigtig gode priser. Der er desværre en del støj omkring 5G i Danmark i dag, men vi er ledende på mange andre teknologier. Hvis man er åben over for et møde, så kan jeg fortælle, hvad vi ellers kan på de områder, som især kommunerne kan få glæde af. Vi har allerede nogle kunder på det offentlige marked pt., og de er alle super tilfredse. Det eneste, vi ønsker, er at kunderne giver os en chance for at blive hørt. Selvom der desværre er mange, som kigger skævt til Kina, er der mange ting, som vi kan inspireres af. Vi kan tage de ting, som giver mening, blive inspireret og måske bruge dem i Danmark.

“ Der er brug for
fremtidsikre investeringer
i det offentlige – ikke bare
lappe hullerne!

Hvorfor er det offentlige et fokus for dig?

Det offentlige er helt klart det sværeste marked at arbejde med, men samtidig også et marked, hvor teknologien og brug for nytænkning er størst. Jeg har arbejdet med offentlige kunder i mange år, og jeg nyder det. Især kommuner, som ikke er bange for ny teknologi, nye partnerskaber, og for at prøve noget nyt. F.eks. vores nye Dorado V6 All Flash Storage Array.

**Suleyman Yucel, Sales Director
Huawei Enterprise Denmark**

Hvordan ligger Dorado V6 i forhold til andre?

Uanset hvordan du ser på det, er Dorado V6 optimeret til maksimal sikkerhed og ydeevne. For eksempel ændrede vi diskfaktoren og indsatte dobbelte bagplaner oven på hinanden, hvilket betyder, at vi kan placere 36 diske på 2 rack-enheder. Med andre ord: op til 2 petabyte beskyttede data og med en datareduktion på 5:1 op til 10 petabyte data ved 2U (med fremtidige 61 TB diske). Dette med maksimal ydelse: genopbygning af operationer tager maksimalt 15 minutter pr. terabyte ved en systembelastning på 70 procent.

Vil du hører mere om vores løsninger? Kontakt Suleyman på suleyman.yucel@huawei.com eller besøg <http://e.huawei.com>

e-Boks indgår treårig aftale som "visningsklient"

Det er en god forretning at drive Danmarks digitale postkasse. e-Boks omsætning er steget støt gennem de seneste fem år. Derfor var det en streg i regningen for e-Boks, da Digitaliseringsstyrelsen valgte Netcompany som leverandør til at bygge infrastrukturen i NgDP – den nye generation af Digital Post. Samtidig har e-Boks fået en tre-årig kontrakt med Digitaliseringsstyrelsen om samarbejde som "visningsklient" på NgDP, der betyder, at brugere af e-Boks fortsat vil kunne benytte e-Boks, som de hidtil har gjort nemlig til læsning af post fra både det offentlige og private virksomheder.

"Når man bruger vores infrastruktur, kan man bygge videre på den. Men det er klart, når man laver et nyt udbud og bygger forfra, så er der noget der går tabt. Vi har ikke den samme rolle i forhold til det offentlige på infrastrukturen. Rollen for borgerne er den samme. Vi vil stadig være der. Dét, borgerne ser, ændrer sig ikke," siger adm. dir. Ulrik Falkner Thagesen, e-Boks.

Coronapandemien har sat sit tydelige aftryk i e-Boks årsregnskab for 2020. Omsætningen steg med 15 pct. til 267 mio. kr. og et overskud på 41 mio. kr.. Ulrik Falkner Thagesen forventer, at omsætningen på det danske marked til de offentlige kunder forventes at falde i 2021 på grund af "tabet af udbuddet om udvikling og håndtering af Næste generation Digital Post (NgDP) til den danske stat.

E-Boks direktøren lægger ikke skjul på, at han er ærgerlig over at have tabt infrastrukturen på det offentlige marked. Han klynker imidlertid ikke, da 20 års erfaringer med at overføre digitale beskeder mellem afsendere og modtagere, er et aktiv, som står i høj kurs uden for landets grænser. Senest har virksomheden vundet kontrakten om "Digital Post" i Irland og i samarbejde med en ekstern samarbejdspartner vundet en lignende kontrakt til en række lande i Golf-regionen.

"Vi ser et spændende internationalt marked for Digital Post. Coronaperioden har været en ren væksthistorie for e-Boks. Der er mange der har kigget misundeligt til Danmark, fordi der har været en stærk leverandør".

"Vores omsætning til det offentlige marked i Danmark udgør omkring en fjerdedel af omsætningen i Danmark. Det private marked udgør over tre fjerdedele. Sammen med de udenlandske kontrakter vil vi stadig opleve vækst i omsætning og indtjening i år. Først til næste år – i 2022 – vil vi muligvis kunne se et mindre fald i regnskabet," siger Ulrik Falkner Thagesen. Man kan vel sige, at hvad indad tabes, skal udad vindes.

40 mio. log-ins månedligt

e-Boks sidder tungt på markedet for Digital Post i Danmark med omkring 40 mio. log-ins om måneden.

"Vi vil fortsat gerne spille en rolle på det offentlige marked ved at give borgerne en god brugeroplevelse. Det arbejder vi

hårdt på. Vi har i snart 20 år leveret digitale meddelelser til danskerne, som et alternativ til rudekuerter. Det sparer porto og giver bedre service. Det fortsætter vi gerne med i lang tid. Jeg håber, det bliver borgernes valg af postkasse, der kommer til at bestemme, hvor længe vores samarbejde med det offentlige fungerer," siger Ulrik Falkner Thagesen.

Den nye NgDP-løsning var planlagt til udrulning i august 2021, men er indtil videre udskudt til udgangen af november 2021. Som nævnt sidder e-Boks på hovedparten af alle logins med en markedsandel på over 90 pct. Med de nye "visningsklienter" som kommer på markedet, vil situationen for visninger forandre sig. De nye visningsklienter vil kun vise post fra offentlige afsendere, og de har ingen brugere fra starten af. "Vi tror på, at brugeradfærden er langt mere afgørende end teknologien. Det er vigtigere, hvad brugerne gør, end hvad de teknisk har mulighed for at kunne gøre. Vores undersøgelser blandt brugerne viser, at der er meget lidt interesse for at skifte postkasse leverandør, når man allerede kan læse det hele i e-Boks, - både de private og de offentlige beskeder - hvor man allerede er registreret som bruger," siger Ulrik Falkner Thagesen.

Hjemtagningsøvelse

e-Boks direktøren omtaler NgDP som en "hjemtagningsøvelse", hvor Digitaliseringsstyrelsen/Finansministeriet hjemtager ejerskabet over driften af NgDP og herefter outsourcer visningen af beskeder til eksterne samarbejdspartnere, som Netcompany og e-Boks.

"Det er en beslutning, der har den konsekvens, at digitale beskeder fra det offentlige og fra private afsendere deles op i to. Jeg mener det er forkert. Nu har vi i 20 år gjort alt for at samle det. Nu skiller man det ad. Vores undersøgelser blandt borgerne viser, at det mest relevante for dem er at samle Digital Post et sted. Det handler ikke om, om beskederne kommer fra en privat eller offentlig afsender. Der er private dokumenter, der er vigtige, der er offentlige dokumenter, der er vigtige. Det giver god mening at samle det. Det vigtigste for borgerne er at have tingene samlet, så de kan kigge det hele igennem et sted," siger Ulrik Falkner Thagesen.

e-Boks egne undersøgelser viser, at ikke alle dokumenter er lige vigtige for brugerne. Men det vigtigste er, at dokumenterne er samlet. For mange offentlige myndigheder er det vigtigste, at brugeren åbner dokumentet. Og det gør de i e-Boks, der kan bryste sig af en gennemsnitlig åbningsrate på 89 pct.

"Nu handler det om at se fremad, og vi vil gerne sikre, at borgere og virksomheder ikke lades i stikken med den nye løsning. Derfor er jeg også glad for, at vi som visningsklient kan fortsætte med at vise post fra det offentlige sammen med post fra private virksomheder, og dermed stille borgere og virksomheder gunstigt, da de kan benytte e-Boks på samme måde, som de er vant til," siger Ulrik Falkner Thagesen.

Vi tror på, at brugeradfærden er langt mere afgørende end teknologien. Det er vigtigere, hvad brugerne gør, end hvad de teknisk har mulighed for at kunne gøre. Vores undersøgelser blandt brugerne viser, at der er meget lidt interesse for at skifte postkasse leverandør, når man allerede kan læse det hele i e-Boks, - både de private og de offentlige beskeder - hvor man allerede er registreret som bruger.

Adm. dir. Ulrik Falkner Thagesen, e-Boks

FAKTA

Ulrik Falkner Thagesen har været adm. direktør i e-Boks siden 1. januar 2017. e-Boks ejes ligeligt af Nets og PostNord.

- 40 mio. månedlige logins
- 4 mio. unikke brugerlogins januar 2021 i Danmark
- 95 pct. af alle logins på e-Boks CPR og 85% på e-Boks CVR
- Post fra både det offentlige og fra private virksomheder
- Har eksisteret og serviceret private og offentlige virksomheder siden 2001
- Leverandør af offentlig Digital Post i Danmark, Norge, Sverige, Grønland og Irland
- 21 mio. brugere globalt

Global chipmangel forsinker indkøb

I efteråret 2020 placerede Herning Kommune en ordre på 300 pc'er hos Lenovo efter et miniudbud. Leverandøren vendte tilbage med en leveringsdato i januar 2021. Efterhånden som tidspunktet for leverancen nærmede sig, begyndte leverandøren at rykke tidspunktet for leveringen. Senest har leverandøren oplyst Herning Kommune, at de 300 pc'er er sendt afsted med fly fra Kina den 7. juni 2021 og leveret den 21. juni. Der er gået syv måneder fra bestilling til påbegyndt levering.

Årsagen til leveranceproblemerne skyldes, at der er global mangel på halvledere eller mikrochips, som kaldes for den nye olie. Taiwan er moderlandet for global produktion af halvledere, og landet har været hårdt ramt af nedlukning under coronapandemien. Derfor har produktionen af halvledere været sat i bero, og det har ført til de nuværende flaskehalse for microchips. Mangelen på halvledere overalt i verden rammer mange brancher – alt lige fra biler til kaffemaskiner, fotoapparater, smartphones og computere. Og det påvirker kommunale indkøbers muligheder for at købe ny teknologi.

”Vi har oplevet forsinkelser med en række pc-leverancer. I starten af juni 2021 bestilte vi 300 bærbare og 300 stationære pc'er. Her har vi fået at vide, at de stationære pc'er kommer i midten af august og at de bærbare vil kunne blive leveret til december 2021. Så lige nu er leveringstiderne mellem fire og seks måneder på grund af chipmangel. Men lur mig om ikke de tidspunkter også kan blive rykket,” siger afdelingsleder Kim Skotte Larsen, IT & digitalisering, Herning Kommune.

Pc-markedet vokser

På trods af vedvarende bekymringer omkring mangel på halvledere, er pc-markedet fortsat et af de mange markeder for forbrugerteknologi, der trives. Ifølge en ny prognose fra IDC ”Worldwide Quarterly Personal Computing Device Tracker” forventes forsendelser af pc'er

at vokse med 18,1 pct. i 2021 med til i alt 357 millioner enheder. IDC forventer dog, at pc-væksten vil falde en smule i 2022 (-2,9 pct.).

Men de forventer over fem år en årlig vækstrate på tre pct.

Kim Skotte Larsen: ”Vi spekulerer ikke i leveringstidspunkter. Vi begynder ikke på kun at købe stationære pc'er, fordi leveringstiderne er kortere. Vi forsøger heller ikke at henvende os til en anden leverandør, da chipmanglen er et globalt fænomen som rammer alle leverandørers forsyningskæder. Der er ikke andet at gøre end at slå koldt vand i blodet”.

”Vi har en målsætning i Herning Kommune om, at alle pc'er skal udskiftes med udgangen af det femte år. Det kan være svært nok at opfylde i disse tider. Men det vi oplever er, at softwareleverandørerne stopper med at opdatere styresystemer og drivere efter nogle få år. Derved opstår en slags teknisk efterslæb blandt de ældste pc'er. Man kan godt sige, at det minder om markedet for mobiltelefoner, hvor nye styresystemer og nye digitale fototjenester og behovet for RAM og lager løber så hurtigt, at de ældre modeller ikke kan opgraderes. Så ender brugeren med at skulle købe en ny telefon. I It-afdelingen oplever vi det samme inden for pc'er nu,” siger Kim Skotte Larsen. Ifølge Kim Skotte Larsen siger producenter, at de kun understøtter tre versioner af styresystemer. Da der lige nu kommer en ny opgradering årligt, risikerer det at ”forælde” hardwaren. Senest har Herning Kommune haft erfaring med wifi, som ikke vil køre på de ældste pc'er, og

Hvordan genskaber du dine data, hvis uheldet er ude? Lad Motus hjælpe dig!

Hos Motus er vi specialister i databeskyttelse.
Lad os hjælpe dig med at beskytte dine data.

Leverandør på SKI 02.19 SaaS-Cloud

+45 39 40 40 66 | [Motus.dk](https://www.motus.dk)

leverandøren siger, at der ikke er noget at gøre. Så manglen på chips og udskudte pc-leverancer forstærker kommunens udfordringer med at supportere de ældre pc'er.

Midlertidigt?

Oprindelig blev problemet med chipmangel opfattet som midlertidigt på grund af manglende leverancer af materialer, da chipfabrikker lukkede ned som følge af coronapandemien. Efterhånden som produktionen er kommet tilbage i et normalt leje, er der i mellemtiden kommet en markant stigning i efterspørgslen, og det har ført til en mere permanent mangel på de små elektroniske kredsløb, som det opleves i øjeblikket.

Når halvledere kaldes vor tids nye olie, så er det Taiwan, der har overtaget den dominerende rolle som "olienation". I Bloombergs teknologiprogram i juni fortalte en amerikansk kommentator, at USA importerer omkring 90 pct. af alle mikrochips fra Taiwan. Historien, som blev fortalt, gik på, at Kina og USA var ved at ryge ud i en "chipkrig", da begge stormagter var lige afhængige af at importere mikrochips fra Taiwan. USA har siden foræret Covid19-vacciner til Taiwan – formentlig med den dagsorden at sikre flere chipleverancer til USA.

Næsten samtlige brancher bliver i øjeblikket berørt af den globale chipmangel, og det betyder, at priserne stiger og at leverancer bliver forsinkede

"Vi kan ikke rigtig holde liv i de ældste pc'er. Det er en sideeffekt af chipmangelen. Vi krypterer også harddiskene, og det rammer også de ældste pc'er, som har svært ved at følge med. Et andet sted hvor chipmangelen slår igennem er på netværkskomponenter. Både routere og på Access points. Før chipmangelen kunne vi få leveret den slags produkter fra dag til dag. Nu er der op til tre-fire måneders leveringstid."

"Vi skal i gang tidligere for at kunne tage højde for disse forlængede leverancer. Det er ikke sådan, at det ikke kan løses. Men under Coronapandemien har vi haft mange hjemmearbejdende, og det øger presset på at få flere bærbare computere ind i organisationen. Vi har væsentligt flere bærbare computere i dag end for bare et år siden. Men det er de bærbare, der har de længste leveringstider. Så vi skal være skarpere. I Herning har vi også en strategi for at være en grøn kommune. Så vi arbejder for at genbruge det udstyr, som vi har købt, og derved få en bedre udnyttelse," siger Kim Skotte Larsen.

<<<

Vi har oplevet forsinkelser med en række pc-leverancer. I starten af juni 2021 bestilte vi 300 bærbare og 300 stationære pc'er. Her har vi fået at vide, at de stationære pc'er kommer i midten af august og at de bærbare vil kunne blive leveret til december 2021. Så lige nu er leveringstiderne mellem fire og seks måneder på grund af chipmangel. Men lur mig om ikke de tidspunkter også kan blive rykket.

Afdelingsleder Kim Skotte Larsen, IT & digitalisering,
Herning Kommune.

Fakta

USA's andel af den globale halvlederproduktion er siden 1990'erne faldet fra 37 til 12 pct., til trods for at asiatiske giganter i industrien som det sydkoreanske Samsung og det taiwanske TSMC har opført fabrikker i USA.

Den amerikanske præsident, Joe Biden, vil forsøge at ændre situationen ved at satse 50 mia. dollar (over 306 mia. kr.) på mere produktion i USA. EUs industrikommissær, Thierry Breton, har fået 22 medlemslande til at skrive under på hensigtserklæring om en fordobling af halvlederproduktionen i EU.

Frigør tid for en hårdt presset kommunal sektor

I en sektor, hvor manglen på tid og ressourcer er blevet et grundvilkår, har digitalisering og effektivisering efterhånden fundet en permanent plads på dagsordenen hos kommunernes beslutningstagere. Med en tydelig gevinst i form af effektiv og ensartet sagsbehandling er talegenkendelse for alvor ved at vinde indpas i en lang række danske kommuner.

Med mangel på tid og ressourcer på den ene side og en stigende kompleksitet i forhold til dokumentation og sagsbehandling på den anden side står den kommunale sektor overfor store udfordringer. Udfordringer, der risikerer at påvirke kvaliteten af den kommunale opgaveløsning og trivslen hos de ansatte, som dagligt mærker det stigende pres.

Derfor har beslutningstagere i landets kommuner længe kigget efter ny teknik og digitale arbejdsmetoder, der kan understøtte og effektivisere det administrative arbejde. En af de teknologier, som i stigende grad vinder indpas rundt om i kommunerne, er talegenkendelse.

Behov for fleksibilitet og forståelse

Hos virksomheden Omilon, der er førende på udvikling af taleløsninger til offentlige sektorer i de nordiske lande, mener man, at der er to grundlæggende forudsætninger, der skal opfyldes, for at ny teknologi kan lykkes med at digitalisere opgaveløsningen i det offentlige.

“Den kommunale opgaveløsning er enormt kompleks, og ny teknologi skal ikke revolutionere systemet, men derimod understøtte og videreudvikle de eksisterende arbejdsgange. Samtidig skal vi tænke mindre i retning af specialværktøj, der kun kan anvendes på specifikke fagområder, og mere i retning af fleksible redskaber, der kan anvendes bredt på tværs af fagområder,” siger Søren Gershøj, Sales Director for Omilon Denmark.

Frederikshavn Kommune

Hos Frederikshavn Kommune har man stor glæde af talegenkendelse og anvender teknologien i en række afdelinger. Udover en nem implementering og tidsbesparelser i det daglige arbejde fremhæver Erik Witt Olsen fra Frederikshavn Kommune, at teknologien kommer borgerne til gode gennem høj kvalitet og ensartet sagsbehandling.

“For mig er teknik og IT noget, der skal hjælpe os til at gøre vores hverdag nemmere, og det må man sige, at den er blevet med talegenkendelse. Samtidig får vi en tryghed i, at vi på trods af en travl hverdag,” alle udfører arbejdsgangene med samme professionelle niveau over for borgeren siger Erik Witt Olsen, koordinerende sagsbehandler i Team Job og Udvikling.

Omilon A/S deltager på Digitaliseringsmessen den 30. september 2021. Her kan du høre mere om, hvordan kommuner har succes med talegenkendelse.

omilon
Vi frigør tid

Guldborgsund har 14.000 nye adresser koblet på fiber i løbet af fem år

For tre år siden stod bredbåndskonsulent Niels Kjærgaard, Guldborgsund Kommune, og snakkede med borgere på yderligt beliggende ejendomme med lange grusveje og udsigt over vandet om deres fremtid med hurtige internetforbindelser. Han levnede ikke de borgere mange chancer for at få hurtige internetforbindelser – og slet ikke via fiberforbindelser.

Men i dag i 2021 viser en intern analyse i Guldborgsund Kommune, at der de seneste fem år – fra 2016 til januar 2021 - er sket en udvikling på 10.000 husstande, der er blevet koblet op på fiber. Og ifølge bredbåndskonsulent Niels Kjærgaard er der kommet yderligere 4000 husstande til siden januar 2021. Med andre ord går den kommercielle udvikling af fiber meget stærkt i øjeblikket.

”Det er markedet, der har sikret den brede udrulning af fiber i Guldborgsund Kommune. Der er 14.000 husstande, som har fået fiber

opkobling fra markedet, mens blot 300 adresser i kommunen har fået støtte fra Statens Bredbåndspulje,” siger Niels Kjærgaard. Han glæder sig over, at hans egne forventninger til de yderligt placerede ejendomme i dag tre år senere er blevet gjort til skamme. Markedskræfterne – drevet af et fiberselskab og leverandører af fast trådløst internet – har overhalet bredbåndskonsulentens forventninger til fremtiden inden om.

Det er markedet, der har sikret den brede udrulning af fiber i Guldborgsund Kommune. Der er 14.000 husstande, som har fået fiber opkobling fra markedet, mens blot 300 adresser i kommunen har fået støtte fra Statens Bredbåndspulje.

Bredbåndskonsulent Niels Kjærgaard, Guldborgsund

Udviklingen

I 2019 havde Guldborgsund Kommune 4500 adresser, der var kvalificeret til at kunne modtage penge fra Statens Bredbåndspulje. I 2021 er dette tal nu nede på 750 adresser. Med i denne fremskrivning hører, at Energistyrelsen, som indsamler tal for støtteberettigede adresser fra teleoperatørerne til Bredbåndspuljen, har fjernet de såkaldte "byzoneadresser". Det har selvfølgelig betydet en del for reduktionen, da et politisk flertal bag Bredbåndspuljen besluttede, at den skulle målrettes landzoner og ikke byzoner. Men uanset dette rokker det ikke ved, at det er den kommercielle udrulning, der har flyttet det meste. "Det er den udrulning, der batter noget," siger Niels Kjærgaard.

82 pct. har 1 Gbit/s

I dag har 82 pct. af alle adresser i Guldborgsund Kommune 1 Gbit/s forbindelser – hvilket er pænt over gennemsnittet på hele Sjælland og betydeligt over landsgennemsnittet. 88 pct. af adresserne har 500/500 Mbit/s.

"I 2016 var Guldborgsund Kommune den næst dårligste på Sjælland med hensyn til internetforbindelser. I dag fem år senere ligger vi i blandt de kommuner med de hurtigste internetforbindelser. Og pænt over landsgennemsnittet. Det er et kolossalt ryk, kommunen har taget," siger Niels Kjærgaard.

I samme periode er kabel-tv blevet opgraderet og lokale leverandører af fast trådløst internet har dækket en væsentlig del af kommunen. Til sammenligning har knap 300 adresser fået støtte fra statens bredbåndspulje i samme periode.

Niels Kjærgaard: "I det store billede har bredbåndspuljen ikke rykket voldsomt. Men Bredbåndspuljen har en kæmpestor betydning for de knap 300 adresser, der har fået hurtigt internet, da de muligvis ikke ville have kunnet opnå en løsning på anden vis".

Guldborgsund Kommune er 900 kvadratkilometer stor med mange sommerhuse og store godser og herregårde. Der er god luft mellem husene og der er mange gamle centerbyer som Sakskøbing, Stubbekøbing, Alslev og Væggerløse. Det omfatter hele Falster og den østlige del af Lolland.

Sideeffekter

"Den kommercielle udrulning har også haft den sideeffekt, at de yderligt placerede ejendomme ikke kun har fået tilbud om fiberopkobling, men i nogle tilfælde også om fast-trådløst internet. Der er en række private leverandører, som har fået øjnene op for disse ejendomme og hvor fiber godt kan være en større investering. Det betyder, at disse ejendomme har haft et valg mellem to forskellige typer af internetforbindelser. Det er helt enestående, og det er en positiv overraskelse," siger Niels Kjærgaard.

Han understreger, at operatørernes tilgang til markedet har ændret sig over årene. I starten tog operatørerne de sikre stik. Centerbyerne med tættere bebyggelse fik først fiber. Nu tager operatørerne større områder, hvor de dækker alle adresser – også dem udenfor byerne. F.eks. tog Fibia et område på 125 kvadratkilometer – på grænsen mellem Guldborgsund og Lolland kommuner – og dækkede alle adresser med fiber. Det var ikke sket for fem år siden, ifølge Niels Kjærgaard.

"Det går så stærkt, at adresser, der ellers var godkendt til at få økonomisk støtte fra Bredbåndspuljen til deres projekt, i projektperioden har fået tilbudt en kommerciel fiberløsning og har valgt den i stedet for Statens Bredbåndspulje."

Niels Kjærgaard fortæller, at mellem to og fem pct. af ejendommene i kommunen, har svært ved at få med dækning på kommercielle vilkår.

NÅR SIGNATURPROJEKTER SKAL BLIVE TIL BEDRE BORGEROplevelser

Implementering af it-strategiprojekter kræver både brugervenlige løsninger og solid udrulning. Du kan få hjælp til begge dele med SKI's it-aftaler. Tag fat i os for at høre, hvilke aftaler der kan bruges til at understøtte din kommunes implementering af de nationale digitaliseringsstrategier.

Vil du høre mere, så kontakt os.

Kontakt

Arne Sahlberg
Chefkonsulent
T - 22 59 25 07
E - asa@ski.dk

Lars Grellck
Chefkonsulent
T - 23 43 55 75
E - lgr@ski.dk

Leon Johansen
It-forretningsudvikler
T - 40 60 70 50
E - lkj@ski.dk

Allan Schiellerup Bager
Chefkonsulent
T - 21 27 08 27
E - asb@ski.dk